

Naročnina
Dnevna izdaja
za kraljevino Jugoslavijo
mesečno 25 Din
polletno 150 Din
celoletno 300 Din
za inozemstvo
mesečno 40 Din
Dnevna izdaja
celoletno v Jugoslaviji 120 Din, za inozemstvo 140 D

SLOVENE

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Ceneoglasov
1 stolp, peti vrsta
malih oglasov po 150
in 2 D, večji oglas
nad 45 mm višine
po 2-30, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
Pri večjem
poročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljka in
dneva po prazniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, ne frankirana
pisma se ne sprejemajo. Uredništvo
telefon št. 2050, upravnitva št. 2992

Informativen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Čekovni
račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349
za inzerate, Sarajevu št. 7563, Zagrebu
št. 39.011, Pragi in Dunaju št. 24.797

Ob 16. boljševiškem kongresu

V neverjetno napetem ozračju se je sestal dne 26. t. m. boljševiški kongres k svojemu 16. zasedanju. Zato se še noben kongres komunistične stranke ni pričakoval s tako nestrpnostjo kakor sedanj. Boljševiški oblastniki še niso bili nikdar v tako težavnem položaju in nikdar še niso popuščali ter tega popuščanja tudi priznali s svojimi dejanji kakor sedaj. Zakaj tisti boljševiški mogotci, ki so še pred nekaj meseci obljubljali in pričakovali od kolektivizacije vasi raj na zemlji, so morali ustaviti nadaljnje izvajanje kolektivizacije in celo privoliti vračanje v stare razmere. Še pred meseci so upali boljševiški voditelji izvajati najstrašnejše versko preganjanje. Mislili so, da so tako močni, da se lahko brezskrbno lotijo uničevanja največjih človeških svetlin, a sedaj se niso čutili dovolj silne, da bi upali imeti strankin kongres 15. junija, ko je bil sklican. Stalin ga je odložil za deset dni, da na ta način dobi čas za borbo z opozicijo. Če boljševiški uradni listi opravičujejo to odgoditev s trditvijo, da se je moral kongres cele komunistične stranke preložiti zaradi tega, ker še niso bila končana zasedanja narodnih komunističnih strank v posameznih boljševiških državah, je to jalov izgovor. Zakaj zasedanja komunističnih strank posameznih boljševiških držav so se tako zavlekla ravno zaradi tega, ker je opozicija nastopala zelo samozvestno in je podvrgla poročila centralnega komiteta (CK) moskovskih odposlancev zelo ostri in obširni kritiki. Ali ni znak slabosti, če se pojavlja kritika v tisti komunistični stranki, kjer vsako kritiko diktatorjevega delovanja smatrajo za veleizdajo in zločin. Če je ta kritika tako ostra in strastna, da je ne morejo skrajšati Stalinovi pristaši, ki imajo vso oblast v rokah, potem pomeni odgoditev kongresa za deset dni mnogo več kot samo navadno zakasnitev za toliko časa.

Stalin se nahaja sedaj v izredno težkem položaju. Ne more več popolnoma zaupati vojski, ki je bila dosedaj poleg policije najmočnejša opora boljševiške diktature. Z uvajanjem kolektivizacije vasi se je začelo v boljševiški rdeči armadi očitno vrenje, ki se je že dolgo pripravljalo. Po poročilih boljševiških listov samih se širi južno od Kavkaza, zlasti v Gruziji in Azerbejdžanu uporno gibanje. Ustanavljajo se posebni protisovjetski oddelki, ki napadajo mesto, kjer pobijajo komunistične veljake in odpirajo zaprte molitnice. Te protisovjetske napadalne čete izvajajo na svojo stran tudi vojske rdeče armade. Odkrito uporno gibanje je izbruhnilo na Turkestanu. Vlada je morala poslati tja 14. divizijo iz Petrograda. Neštete premostitve in odpusti častnikov rdeče armade v zadnjih tednih dokazujejo, da je omajana vera v popolno in slepo udanost rdeče armade. V zadnjem času so se začeli protiboljševiški krogi vtihoapljeti v rdečo armado z namenom, da bi se je polastili in jo dobili na svojo stran. Zato je Stalin izdal tajno okrožnico vojaškemu poveljnikom, naj bodo čim bolj previdni pri sprejemanju novih častnikov. Razen tega pošilja Stalin svoje najbolj zveste pristaše med vojske, da prirejajo zborovanja, kjer jih navdušujejo za Stalinovo »generalno linijo«. Rajši kot Rusom zaupa svojim rojakom; tako pošilja v najbolj zaupnih zadevah k vojski svojega nekdanjega tovariša, Kavkazijskega Elivao, člana Zakavkazijske boljševiške vlade. Kakor bi bilo zmed v rdeči armadi še premalo, je izbruhnil hud spor med Stalinom in Vorosilovim, vrhovnim poveljnikom boljševiške rdeče armade. Na Stalinovo nesrečo je javnost zvedela, da je nedavno pri nekem sporu Stalin celo ustrelil proti Vorosilovu, ki ga sicer ni zadel, ali je kot žrtev oblegal priznan boljševiški delavec Arsenov.

Stalin je sicer imenoval Vorosilovu za pomočnika generala Būchera z namenom, da stopi kmalu na Vorosilovo mesto, toda Būcher je bivši carski vojaški poveljnik in kdo ve, ali je njegova vdanost boljševizmu in Stalinu res iskrena. Odpuščen je tudi Unšihht, tajnik vojnega ministrstva, ki zna za vse načrte generalnega štaba, izvrsten častnik, ki bi mogel tajno stopiti na čelo odpuščenih in nezadovoljnih oficirjev, zlasti na Ukrajini, kjer vedno bolj nevarno tli pod pepelom ne samo med ljudstvom, ampak tudi med vojaštvom. Saj je baš zaradi nezanesljivosti ukrajinskih čet vrgla moskovska vlada v Ukrajino svoje najbolj zanesljive čete.

Mornarji, nekdanj takratni pristaši boljševizma, so tudi nezadovoljni. Obsodbe majhnih skupin mornarjev so znamenje, da med njimi vre.

Ko bi Stalin najbolj potreboval močno zaslombo v vojski, je notranjepolitični položaj zanj zelo neugoden ne samo v neruskih pokrajinah, ampak celo v sami Moskvi. Dočim beloruske tajne kmetijske organizacije sežigajo poslopja boljševiških uradov, gospodarskih skladov in hiše odličnih komunistov — dosedaj so jih požgali v zadnjih petih mesecih že 967 — se mora Stalin boriti proti levičarski in desničarski opoziciji. Celo njegovi dosedanjim najvnetejši sodelavci mu uhajajo. Nedavno je Stalin odstranil iz moskovskega sovjeta komun. stranke Baumana, ki mu je bil poleg Molotova in Kaganoviča desna roka pri izvajanju kolektivizacije. Gospa Krupskaja, vdova po Leninu, je smrtna sovražnica Stalina, odkar jo je hotel Stalin ustreliti, ko je prišla protestirati proti kolektivizaciji in mu očitala, da se kolektivizacija vasi ne strinja z Leninovim naukom. Proti Stalinu je na zadnjem običnem zboru profsojuzov (Strokovnih zvez) nastopil njen glavni tajnik Džoganov, ki je v imenu vsega delavstva protestiral, da se odtegujejo delavcem plače v najrazličnejše svrhe in da morajo delati preko delovnega časa. Zahteval je, naj se previsoka članarina zniža

Ali je razgovor med Manzoniem in Briandom kaj spremenil položaj?

Pariz, 26. jun. d. Razgovor med italijanskim poslanikom Manzoniem in ministrom za zunanje zadeve Briandom, ki je Manzonijsa sprejel 24. junija, je bil zelo prirčen. Popolnoma pa je neizvestno, ali je ta razgovor pokazal kakšen nov moment, na podlagi katerega bi moglo priti do bistvenega izboljšanja sedanjega zelo napetega razmerja med obema državama, ali ne.

Ugotovljeno je le, da je grof Manzoni, kakor je bilo že sporočeno, dogodke v Bariju obžaloval in g. Brianda zagotovil, da šel. italijanske vlade ponovno takih dogodkov absolutno ne bo več trpel; res je tudi demantiral, da bi bil generalni tajnik fašistične stranke izjavil, da je vojna med Italijo in Francijo neizogibna. Kljub temu koraku g. Manzonijsa, ki je brez dvoma izraz odkritosrčno želje italijanske vlade, da se ne bi mir kršil in da bi nastopili zopet prijateljski odnosi s Francijo, pa je precej verjetno, da je bila ta njegova izjava samo nujno potreben akt previdnosti, da se ne bi itak preko normalne mere napeto razmerje med Rimom in Parizom še bolj poslabšalo.

Dalje je izvestno, da je g. Briand poslaniku Italije zagotovil, da se odredbe Francije glede zavarovanja njenih meja ne smejo na noben način tolmачiti drugače kakor v zgolj defenzivnem zmislu, kakor ga nalaga vsaki državi skrb za varnost v najnormalnejših okoliščinah; predpostavljati, da bi Francija zamišljala »preventivno vojno«, je več ko absurdno, ko francoska vlada nima druge skrbi kot to, da bi se po sodelovanju in solidarnosti vseh vevsil mir v Evropi čim bolj zagotovil, v kar je tudi Italija bila povabljena.

Ob tej priliki spominja francoski tisk na to, da je Italija, ki se zdaj sklicuje na to, da je storila Francija gotove vojaške odredbe na meji, še preden je Mussolini v Firenci govoril, dala prva povod za vznemirjenje in obrambo že veliko prej; ko je namreč sklenila, da izda še v letu 1930/31 za povečanje svojega vojnega brodograja nič manj ko poldrugo milijardo lir.

G. Briand je tudi odločno zavrnil pisanje italijanskih listov, ki se ne pomišljajo trditi, da je francoska vlada porabila 7 milijard iz prebitkov državnega zaklada za oborožitev svojih zaveznikov, oziroma prijateljev.

Glavni predmet razgovora med grofom Manzoniem, ki mu je incident v Bariju bil pač le povod, da s francoskim ministrom za zunanje zadeve načne bistvo zadeve, in Briandom pa je bilo vprašanje, da-li je mogoče priti do zadovoljivega aranžmana med Francijo in Italijo v vseh točkah, ki ju že skoro eno leto, odkar je spor več ali manj akuten, ločijo. O rezultatu v tem pogledu pa obe vladi varujeta popoln molk in tudi ni verjetno, da bi ga v bližnji bodočnosti kršili. Kar torej tozadevno listi pišejo, so gola ugibanja. Če bi se sklepalo po pisanju francoskega levičarskega tiska, ni prišlo med Manzoniem in Briandom do nobenega bistvenega zbližanja. »Echo de Paris« trdi celo, da je g. Briand italijanskemu poslaniku izjavil, da francoska vlada smatra, da ne bi imelo haska razpravljati o vprašanju brodogradnega programa, oziroma razmerju, ki naj bi se ustanovilo med italijansko in francosko vojno silo na morju, dokler se ne rešita definitivno vprašanji štutata za Italijane v Tunisu in južne meje Libije. Vendar se ne zdi, da bi bilo to točno.

ker je ti dve vprašanji italijanska vlada že najmenj pred enim letom sama postavila na dnevni red, da se čimprej rešita. O odgovoru Brianda se torej zaenkrat le še ugiba.

Da pa je položaj ostal bistveno v resnici še vedno napet, ako ne popolnoma neizpremenjen, dokazuje seja zunanjega odbora senata, ki je bila sklicana 25. junija. Predsednik odbora Paul Boncour je predložil odboru izpolnjeno vprašalno polo o politiki vlade napram Italiji. Zanimivo pa je, da so člani desnice politike vlade v pogledu Italije precej ostro kritizirali, češ, da ne vodi do sporazuma, dočim je leviča zavzela stališče, da agresivno postopanje fašizma, predvsem pa Mussolinijevi govori zadostno upravičujejo varnostne odredbe Francije.

Kakor Vaš dopisnik izve, so tudi gospodarski krogi Italije čedalje bolj v skrbah, da ne bi oboroževanja vedla do nezaželenega konflikta in pritiskajo na merodajne činitele zunanje politike, da se pride s Francijo na vsak način do sporazuma. Zato gospodarski krogi agresivne politike fašističnega vodstva ne odobravaljo, videč, da prav nikamor ne pripelje. Vzrok stališča gospodarskih krogov je v gospodarskem stanju dežele, ki vzbuja skrb kljub bodriliim besedam finančnega ministra Mosconija v senatu dne 25. junija. Največja skrb je ta, ker neizmerno povečani izdatki za vojsko in mornarico silijo vlado k skrajni štednji in onemogočajo potrebne investicije za javna dela in melioracije ter se je tudi že pojavila bojazen, da se ne bi itak že previsoki davki zvišali.

Na sporazumu pa zelo dela v zadnjem času zopet angleška diplomacija, kakor je jasno razbrati iz »Manch. Guardian« v uvodniku 25. t. m.

Konferenca v Štrbskem Plesu

Poročila zunanjih ministrov — Sprejetje Briandove spomenice

Štrbske Pleso, 26. jun. p. Na današnji konferenci trojice ministrov male antante so se obravnavala važna mednarodna vprašanja in gicer s stališča male antante kot take in s stališča posameznih držav male antante. Marinković je poročal o odnosih Jugoslavije nasproti Italiji in Franciji in je izjavil, da po njegovem mnenju ne obstoja možnost neposrednih sporov in nevarnosti. Nadalje je relativno zelo optimistično ocenil francosko-italijanske odnose in izjavil, da smatra, da francosko-italijanske difference ne bodo imele večjih posledic. Mala antanta, je zaključil, mora iti iz teh predpostavk in po tem voditi svojo politiko nasproti Franciji in Italiji.

Za Marinkovićem je govoril romunski zunanji minister Mironescu o romunsko-madžarskih odnosih ter je podrobno orisal položaj na vzhodno-romunski meji in opozoril na pojačano rusko floto na Črnem morju. Nato je Mironescu govoril o poljsko-romunski vojaški pogodbi. V debati o odnosih treh držav male antante do Sovjetske Rusije so prišli vsi trije ministri do zaključka, da ostanjejo na principu svobode delovanja vsake posamezne države nasproti Sovjetski Rusiji.

Končno je dr. Beneš poročal o vprašanju razorožitve. Vsi trije ministri so se zedinili v tem, da je k temu važnemu vprašanju mogoče pristopiti šele tedaj, ko bo zajamčena skupna sigurnost z ozirom na morebitno nevarnost. Vprašanje vzpostavitve Habsburžanov na Madžarskem se danes ni obravnavalo. To vprašanje bo verjetno jutri prišlo na dnevni red. Mislili se pa, da se ne bo objavilo službeno stališče male antante kot take, nego bo vsaka država male antante v tem oziru storila demaršo pri zainteresiranih državah. O Briandovi spomenici o zedinjenih državah Evrope bo mala antanta precizirala svoje stališče jutri, vendar bo vsaka država posamezno odgovorila na spomenico.

na četrtino, prispevki za soc. zavarovanje pa na polovico. Stalin je sicer odstranil Džoganova in njegove prijatelje Tihomirova, Vladimirova, Svarca in Akulova, toda mnogo delavstva je na njihovi strani. Zato ni čudno, če je sovjet v Ribinsku zahteval, naj se jim da najprej kruha, če hočejo podpre v politiki.

Desničarska opozicija pod vodstvom priznanega boljševiškega voditelja Rykova ima v rokah uspešna sredstva. Saj je morala celo moskovska »Pravda« sama priznati, da je oskrbovanje mest z živili slabo. Uradna izvestja pa javljajo, da je posejanih samo 44 milijonov ha, t. j. skoraj samo polovica plodne zemlje. Na ljudstvo pa zelo vpliva tudi velikanska špiritova afera, v katero je zapletenih 969 uglednih boljševikov.

Kongres bo pokazal, ali je Stalin kos osredotočenim napadom. Če pa se srečno izmuzne, je pa veliko vprašanje, ali bo se mogel tudi približniti.

Ministri male antante so končno ugotovili, da se s prihodom kralja Karla na romunski prestol odnosi Romunije nasproti mali antanti niso spremenili.

Štrbske Pleso, 26. jun. z. Ministri za zunanje zadeve držav male antante so danes ob devetih nadaljevali konferenco. Po konferenci so izdali tale komunikate:

Drugi sestanek ministrov male antante se je vršil danes dopoldne, 26. junija. Ministri so izmenjali svoja mišljenja o Briandovi spomenici. Ugotovili so, da Briandova iniciativa odgovarja vesplošni želji za čim boljše mednarodno organizacijo v interesu ohranitve miru in mirnega razvoja človeštva. Ta iniciativa se popolnoma strinja z delom in politiko male antante. Vsi trije ministri so se v principu zedinili o predlogu, ki ga bodo oni stavili na konferenci v Ženevi, kjer se bo o tem problemu razpravljalo. Obravnavali so podrobno odnose med državami srednje Evrope na podlagi sporazuma, ki je bil sklenjen v Haagu in Parizu. Ugotovili so, da se je velik del težav odstranil in da so se odnosi močno zboljšali. Ministri so sklenili, da se v vsem držijo obstoječih mednarodnih obveznosti. Nato so začeli diskusijo o uporabi pariškega sporazuma. Ta diskusija se bo na prihodnji seji nadaljevala.

Italijanski komentarji

priznavajo soglasje in kontinuiteto dela Male antante

Trst, 26. jun. p. Poročevalci italijanskih listov na konferenci Male antante v Štrbskem Plesu v celoti zabeležujejo službeno poročilo o poteku prve seje zunanjih ministrov Male antante, ter kratko prinašajo izjavo, ki jo je dal dr. Beneš časnikarjem, in naglašajo, da se na konferenci Male antante poleg vprašanj, ki se tičejo Male antante in ki zadevajo njene odnose do sosedov, obravnavajo tudi vsa aktualna politična vprašanja, v prvi vrsti rezultati pomorske konference v Londonu v zvezi z vprašanjem razorožitve, ter rezultati Haške in Pariške konference, ureditev vzhodnih reparacij, kakor tudi vprašanje italijansko-francoskih odnosov, v kolikor to more vplivati na interese Male antante.

»Piccolo« poročevalec naglašja, da je bil po dr. Beneševi izjavi govor o Madžarskem vprašanju v zvezi z akcijo za restavracijo habsburške dinastije, in da se bo v tem vprašanju diskusija še nadaljevala. Po informacijah »Piccolovega« poročevalca, ki jih je dobil od poučene strani, so se ministri Male antante zedinili, da je treba nasproti Madžarski zavzeti dolečno stališče, pri tem pa se je treba izogibati vsej nepotrebnosti zaostritvi odnosov z Madžarsko. Končno »Piccolo« trdi: Pregledan je položaj in poiskana je pot, po kateri bo

Centralni urad tiskovne Male antante na Dunaju

Štrbske Pleso, 26. jun. z. ČTK objavlja: Danes dopoldne je imela tiskovna mala antanta svojo poslednjo sejo. V začetku seje so poslali pozdravne brzojave predsedniku Masaryku, romunskemu kralju Karlu in jugoslovanskemu kralju Aleksandru. Ob trideset na deset so prišli zunanji ministri Beneš, Marinković in Mironescu. Predsednik tiskovne male antante je zaprosil zunanje ministre male antante, da vzamejo na znanje, da se je tiskovna mala antanta odločila ustanoviti na Dunaju časopisno tajništvo, ki bo poročalo o politiki male antante. Dr. Beneš je izjavil, da se bo s svojimi tovariši o tem razgovarjal in da se tudi on nadeja, da se bo mogla ta želja časnikarjev uresničiti, ker se posebno interesi svobodnega tiska strinjajo z interesi male antante. Nato je udeležencem tiskovne male antante izročil spomenico češko-slovaškega narodnega poslanca Pekareka, ki vsebuje načrt za gospodarsko sodelovanje treh držav male antante. Načrt slike to sodelovanje tako, da bi se najprej morali vesti enotni tarifi na vseh podonavskih tržiščih. Nadalje bi bilo treba v Galacu na Črnem morju zgraditi veliko izvozno pristanišče, kakršno je v Hamburgu. Prav tako bi bilo treba na Črnem morju ustanoviti veliko floto.

Ob pol 11 so se zunanji ministri umaknili na zasebno tajno konferenco.

šla Mala antanta, da se upre vsakemu poskusu restavracije Habsburžanov. V istem poročilu se trdi, da se v krogih konference Male antante posebno naglašja aktivnost italijanske zunanje politike v Srednji Evropi. Potovanje Grandija v Varšavo, Budimpešto in na Dunaj so vzbudila velik interes pri zastopnikih vseh treh držav Male antante.

»Piccolo« naglašja, da so poslednji dogodki v Romuniji dobili razjasnitev z izjavami Mironesca in da Českoslovaška in Jugoslavija smatrata, da je popolnoma zajamčena kontinuiteta politike Male antante. Glede ustvaritve balkanskih agrarnih držav v Podonavju, je romunski zunanji minister izjavil, da je jugoslovansko-madžarsko-romunski agrarni blok, ki bi se ustvaril radi monopoliizacije prodaje žita, moči ustvariti samo ob pristanku Českoslovaške in da s tem ona kot agrarna država ne bo prizadeta.

Dunajska vremenska napoved. Bolj oblačno, večja verjetnost padavin. Pričakovati je, da se bo nekoliko ohladilo.

Zagrebska vremenska napoved. Po večini jasno. Od časa do časa se bo pooblačilo. Zelo vroče.

Zdravstveno stanje sv. očeta

Rim, 26. jun. x. V zadnjih dneh se je papež nekoliko slabše počutil in sta ga preiskala neki znani francoski specialist, ki je še tudi operiral Polnočreja, in neki nemški specialist, ki biva v Milanu. Papež trpi na mehurju, Sodi se, da operacija sedaj ne bi bila umestna. Zdravnika sta papeža na ožila najskrbnejši mir. Priporočila sta mu tudi, naj po možnosti zapusti poletni Rim in gre na deželo. Bolezenski simptomi imajo svoj izvor v velikih naporih papeža v jubilejnih letu.

MacDonald napoveduje volitve

London, 26. jun. x. Na seji frakcije delavske stranke je izjavil večeraj MacDonald, da računa na volitve še to jesen, zaradi česar je vlada umaknila nekatere zakonske predloge, da ne bo ovirana s nedovršenimi zakoni.

Prva seja pod predsedstvom kralja

Bukarešt, 26. jun. x. V kraljevi palači je bilo danes prvo posvetovanje članov vlade pod predsedstvom kralja. Razpravljalo se je predvsem o sedanjem težkem finančnem in gospodarskem položaju države in kako bi se mogla v svrhu zboljšanja gospodarskega stanja porabiti posojila tujke Morgan in Juvard. Odslej se bodo take seje pod predsedstvom kralja vršile vsak teden.

Finančni sporazum v Nemčiji

Berlin, 26. junija. AA. Diskusija o obdobju političnem položaju je končana ter je prišlo glede finančnih ukrepov, ki jih je treba izvesti, do popolnega soglasja. Kancelar dr. Brüning poda danes poročilo predsedniku republike Hindenburgu.

Angleško pomorsko oboroževanje

London, 26. jun. d. Glede na sklenjeno gradnje treh križark, 12 rusilcev, treh podmornic, ene korvete, ene polgalgale min in ene ladje za strelske vaje, torej 21 novih enot, izjavlja admiraliteta, da imajo te ladje nadomestiti stare ladje, ki sicer še niso postavljene iz službe, pač pa so že preokrežane normirano starost.

Nove ladje bodo dale angleški mornarici v okviru londonskega dogovora njeno polno mirovno stanje in nima sklep o teh novogradnjah nobene zveze s podobnimi ukrepi drugih vesilov (mišljena je Italija).

Na neko tozadevno vprašanje v poslanski zbornici je prvi lord admiralitete Alexander odgovoril, da je tako vprašanje neumestno, ker vladajo med Anglijo in Italijo najpristnejši in nemoteni odnosi prijateljstva.

Kobilice ustavile vlak

Dunaj, 26. jun. x. V okolici Dunajskega Novga mesta so se danes pojavile ogromne množice kobilic, ki so ogledale polja in povzročile tudi zastoj v železniškem prometu. Dva tovorna vlaka sta se ustavila, ker radi velikih množic kobilic stroji niso mogli izpeljati tovora. Pozvani so bili gasilci, ki so z ognjem uničili kobilice. Vendar kobilice niso egiptске vrste, temveč so domače manjše vrste, ki so zadnje dni tudi po nekaterih krajih na Madžarskem in v Jugoslaviji napravile škodo. Danes popoldne je bilo poslanih sto brezposelnih delavcev v boj proti kobilicam, katere uničujejo z raztopljenim karbolinjem, katerega brizgajo v kobilice. Pokončane kobilice pa bodo porabili za gnoj. Smatra se, da je nevarnost odstranjena.

Vidovanska proslava

Ljubljana, 26. junija. AA. Kraljevska banska uprava sporoča, da se vrši na Vidov dan dne 28. junija v stolnici ob 10 dopoldne rekviem v spomin padlih borcev. Pravoslavna služba boja bo ob pol 9 na velikem vojaškem vzhvališču. Sledila ji bo varada čet ljubljanske garnizije, v primeru slabega vremena bo pravoslavna služba v pravoslavni kapelici v vojašnici Vojvode Mišića. Evangeljska služba boja bo ob 10 v evangeljski cerkvi. Za časa rekviema v stolnici morajo biti trgovine zaprte.

Sokolski zlet

Belgrad, 26. junija. AA. Nj. Vel. kralj je sprejel v avdijenci starešino poljskega sokolstva grofa Adama Zamojskega. Grof Zamojski je ostal pri Nj. Vel. kralju Aleksandru pol ure.

Rezultati tekem.

Belgrad, 26. junija. AA. V tekmah za jugoslovansko sokolsko prvenstvo v višjem oddelku so bili doseženi ti-le rezultati:

1. Prvo mesto: Ljubljana 558.50 točk ali 86.49%. — 2. Drugo mesto: Celje 474.23 točk ali 74.09%. — 3. Tretje mesto: Maribor 454.75 točk ali 70.05%. — Poedinci so se plasirali takole: 1. Primožič Tošo, Maribor, 96.57 točk. — 2. Gregorka Boris, Ljubljana, 95.75 točk. — 3. Malej Anlon, Ljubljana, 92.25 točk. — V tekmah srednjega oddelka so bili doseženi ti-le rezultati: 1. Novi Sad, župna vrsta, 582.75 točk ali 91.05%. — 2. Kranj, župna vrsta, 555.51 točk ali 86.76%. — 3. Belgrad 1, 542.58 točk ali 84.75%. — Poedinci pa so dosegli te-le placemente: 1. Zakič Mladen, Novi Sad, 98.25 točk. — 2. Pristav Janko, Kranj, 97.15 točk. — 3. Pavšič Peter, Ljubljana, 96 točk. — Pri teh tekmah je sodelovala tudi vrsta saveza poljskega sokolstva iz Varšave, ki je nastopila kot gost in izven konkurence ter dosegla 587.50 točk ali 91.75%.

Tekme članje v višjem oddelku: Tekmovalo je 26 članje. Rezultati so nastopili: 1. Marjanovič Olga, Pančevo, 52.25 točk. — 2. Krajšnovič Živka, Pančevo, in Krizmarč Marija, Celje, po 48.40 točk. — 3. Tucak Milka, Maribor, 48 točk.

Belgrad, 26. jun. m. Danes je prispela delegacija lužniških srbskih Sokolov in Sokolice. Za njimi so opoldne prišli francoski delegati, ki so bili na kolo-dvoru sprejeti od ministrov Kumanudija, Švecla, pomočnika zunanjega ministra Bakotića, francoskega poslanika Darda in francoskega vojnega atašeeja. Ob pol 3 je prišla romunska vojaška delegacija, delegati romunskega karpatskega Sokola in delegati društva za fizično vzgojo. Zvečer je prispela češkoslovaška delegacija. Vse delegacije so bile na kolo-dvoru slovesno sprejete.

Nemčija sprožila saarsko vprašanje

Nemčija se skuša okoristiti v francosko-italijanskem sporu

Pariz, 26. jun. d. Dne 25. t. m. je minister za zunanje zadeve g. Briand podal v komisiji senata za zunanje zadeve, ki je bila preje obravnavala odnose med Italijo in Francijo, obširen ekspoze o zunanji politiki Francije in je toplotno izjavil:

Med Parizom in Rimom se vrše dalje razgovori, da se difference, ki med obema državama vladajo, poravnajo. Vendar imajo ti razgovori do zdaj samo značaj navadnega izmenjavanja obojestranskih mnenj in stališč ter možnosti izravnave. Zato ostanejo odprte vse možnosti, da se v bližnji bodočnosti začnejo prava in resnična pogajanja.

Briand je nato izjavil, da Francija slejkoprej želi, da se čimprej med obema narodoma doseže razmerje stalnega in pristranskega prijateljstva po sporazumni odstranitvi vseh nesoglasij. Minister je nato namignil na gotove incidente, ki bi mogli imeti nehotene nevarne posledice za vzdržanje mira, želeč, da se naj bi vsi takih postritev položaja izogibali.

Briand je nato ugotovil, da je Francija vedno sprejemala roko za spravo in za odstranitev vseh obstoječih težkoč, kadarkoli se je to od nje iskalo.

Končno je Briand na vprašanje nekaterih senatorjev prešel na saarsko vprašanje, rekoč, da je to vprašanje sprožila Nemčija sama, da je torej Nemčija lista, ki mora izjaviti, kaj v tem oziru od Francije želi in kaj ponuja.

Briand je potem zvečer sprejel nemškega poslanika, ki je z njim dolgo govoril o saarskem problemu in izrazil željo, da bi se to vprašanje med Francijo in Nemčijo rešilo, še preden se jeseni sestane nemški parlament.

V političnih krogih se domneva, da je Nemčija vprašanje predčasno vrtnite saarskega ozemlja sprožila v sedanjem trenutku, ker hoče izkoristiti diplomatsko borbo Francije in Italije za premoč na kontinentu v svoj prid — kar se bo tudi ujemalo.

Zborovanje poljske opozicije

Bati se je nemirov

Varšava, 26. jun. x. Kot protiudarce poljskih opozicijskih strank proti neprestanemu izključevanju parlamenta, se začne v soboto v Krakovu skupne velike demonstracije delavcev in kmetov vseh demokratičnih smeri iz vse države. Vlada je izrazila bojazen, da ne bi prišlo do državljanske vojne. Tudi radikalna stranka je svoje pristane pozvala

z okrožnico, naj bodo pripravljeni in naj v odločilnem trenutku vstopijo v boj proti vladi. V tej okrožnici se navaja, da hočejo pristati Pilsudskega poslani v Krakov 6000 legionarjev in zanesljivih vojakov, da molijo prireditvi. Ker hočejo na drugi strani tudi socialni demokrati pripraviti udarce oddelke, je res nevarnost, da pride do resnih spopadov.

Likvidacija grške narodne tragedije

Grški parlament je odobril sporazum s Turčijo

Atene, 26. junija. AA. Grški parlament je končno sprejel grško-turški sporazum. Za sporazum je glasovalo 191 poslanec, proti je bilo oddanih 19 glasov. Vsa grška politična javnost je z velikim zanimanjem sledila razvoju nedavno sklenjenega grško-turškega sporazuma. Parlament se je opetovano bavil s tem vprašanjem in so morali razpravo o tem vprašanju opetovano prekiniti. Ratifikacija tega sporazuma je bila napovedana za ponedeljek 23. junija. Parlament ga je sprejel že na snočni seji. Razprava v parlamentu je trajala zadnje tri dni neprekinjeno in je bila mestoma nad vse živahna, ker so v razpravo posegli begunski poslanci. Govorili so šefi strank Caldaris, Papanastasiu in Kafandaris. Caldaris je izjavil, da je proti sporazumu, vendar ne iz načelnih razlogov, marveč zaradi razmer, v katerih je bil sporazum podpisan. Papanastasiu je branil sporazum, ker bo z njim uvrščen mir na bližnjem vzhodu. Obenem ščiti sporazum ostanke Helenstva v Stambul. Cafanda-

ris pa je dejal, da izgubi grški narod s tem sporazumom vse in da bo zato glasoval proti sporazumu. Na vse opombe in očitke je odgovoril predsednik grške vlade Venizelos v triurnem govoru. Venizelos je izjavil, da je grška vlada dosegla sporazum po velikih naporih in žrtvah. Med begunskimi poslanci je prišlo tekom razprave do ostrih osebnih sporov in spopadov. Eni so zahtevali, naj vlada poda ostavko in razpiše nove volitve, drugi so bili spet mnenja, da je sporazum dober, ker likvidira veliko narodno tragedijo. Ti poslanci so čestitali Venizelosu, da je podpisal sporazum. Navzile temu pa je večina begunskih poslancev vendarle glasovala za sporazum in prebrtala pred glasovanjem to-le izjavo:

»Pravice beguncev, ki jih jamči lausannaška pogodba, niso razveljavljene s tem sporazumom.« Pred glasovanjem je izjavil predsednik grške vlade Venizelos, da bodo iz njegove stranke izključeni vsi poslanci, ki bi glasovali proti.

Junak dneva

Kingsford kljub megli in viharjem prekosil Nemca Köhla — Včeraj je odletel z Nove Fundlandije proti New Yorku

New York, 26. jun. Kingsford Smith je postal junak dneva. S svojim letalom »Southern Cross« je v vzhodnozpadni smeri premagal Atlantski ocean. Za bavarškim častnikom Köhlo je Kingsford prvi, ki je preletel ocean iz Evrope v Ameriko. Borili se je moral s podobnimi težavami kakor Köhl. Nova Fundlandija je pričakovala »Southern Cross« z isto gostjo meglo, ki je svoj čas bila za Köhla skoro usodepolna. Z meglo so se združili viharji, ki so divjali od zahoda proti vzhodu. Skoro pol dneva je taval »Southern Cross« v megli pri Novi Fundlandiji. Pilot se je moral zanašati samo na brezčrna pozicijska poročila, ker je postal kompas neuporaben. Usoda mu je bila mila.

V sredo, 25. junija ob 10 uri 21 minut po srednjeevropskem času je zaropotalo letalo nad pristaniščem Harbour Grace na Novi Fundlandiji. Kingsford Smith je bil rešen. Letalo je moralo pristati, ker je med tavanjem nad Novo Fundlandijo porabilo skoro ves bencin.

Kljub megli in neugodnemu vremenu je Kingsford kar se tiče hitrosti poleta, Nemca Köhla prekosil. Polet od Port-Marwicka do Harbour Grace je trajal okroglo 37 ur, medtem ko so letalci z »Bremenom« rabili za progo iz Baldonella do Greenly Islanda 38 ur. Vendar je treba upoštevati, da je Kingsford naletel na ugodnejše vremenske razmere kakor svoj čas Köhl in njegova tovariša. Letalo »Bremen« je imelo en motor, »Southern Cross« pa tri.

New York, 26. jun. x. Kingsford Smith je ob 4.05 ameriškega časa odletel iz Harbour Graceja v New York. Ta del pota meri 1100 milj. Ob 5 popoldne srednjeevropskega časa je letalo preletelo Halifax.

New York, 26. jun. x. Po mnenju newyorške vremenske postaje je pričakovati prihod letala »Južni križ« ob 11 ponoči srednjeevropskega časa. Z letala se javlja brezčrtno, da je na krogu vse v redu.

Lord Strickland ni zmagal

London, 26. jun. d. Vest svobodomiselnega evropskega tiska, da pomeni suspenzija malteške ustave zmago stališča lorda Stricklanda, je popolnoma brez podlage.

MacDonald je ukinil ustavo zato, da onemogoči nadaljnje konflikte lorda Stricklanda s škofi, da se prebivalstvo pomiri, med tem pa se najde stalna in ugodna rešitev med cerkvijo in angleško državo.

Lord Strickland je samo nominalno ohranil ime ministrskega predsednika in položaj svetovalca sedanjega malteške kolonijalne vlade, resnično oblast pa ima guverner general Ducane, ki je odgovoren samo kroni.

Angleško časopisje soglasno odobrava to rešitev in naglašja, da je nujno potreben konkordat z Vatikanom. Strickland pa je svojo vlogo doigral.

London, 26. jun. x. Kralj Jurij je podpisal odredbo, s katero se ustava na Malti razveljavlja za negotov čas.

Evropska carinska unija

Pariz, 26. jun. x. Dne 30. junija se sestane v Parizu posebna konferenca evropske carinske unije pod predsedstvom senatorja Le Croquerja. Izključna naloga konference je proučevanje evropskih pogodb. Otvoritvene seje se bodo udeležili zunanji minister Briand, trgovinski minister Flandin in poljedelski minister David. Na konferenci bo zastopanih 14 držav: Avstrija, Madjarska, Češkoslovaška, Jugoslavija, Romunija, Poljska, Grčija, Belgija, Francija, Anglija, Nemčija, Holandija, Švica in Italija. Otvoritveni govor bo imel profesor Trouchy od francoskega instituta.

Streljanje v množico

Buenos Aires, 26. jun. AA. Kakor poročajo, so vladne čete streljale v La Zazu v množico, ki je demonstrirala proti načelniku glavnega stana vladnih čet generalu Kundtu. Ubitih je bilo 30 oseb in na stotine so jih ranili.

Miroljubna politika Poljske

(Intervju našega belgrajskega dopisnika s poslani kom poljske republike.)

Belgrad.

Naš urednik in dopisnik je obiskal te dni gosпода poslanika poljske republike dr. Babinskega, da kaj izve o zunanjepolitičnih smernicah prijateljske poljske države. Ta obisk je padel v čas, ko je svetovno časopisje veliko ugibalo o pomenu in namenu, ki ga je imel italijanski minister za zunanje zadeve Grandi s svojim potovanjem v Varšavo. Gospod poslanik, ki se zdaj nahaja v Varšavi, kamor se je po tem razgovoru odpeljal, je našega belgrajskega urednika najljubezniveje sprejel ter v razgovoru krepko podčrtal neomajno miroljubno politiko Poljske in pa pristranost odnosov do Jugoslavije, ki so gospodu poslaniku kot zelo velikemu prijatelju naše države in naroda posebno na srečo. Gospod poslanik dr. Babinski je izjavil:

»Poljska, kakor sploh dosedaj, vodi politiko, ki ima namen ozdraviti rane, ki jih je republiki prizadela vojna. Splošno je znano, da je bila Poljska eden najvažnejših terenov za časa svetovne vojne, in zaradi tega si je lahko predstavljati, v kakšnem stanju so različne okupacijske armade to deželo zapustile. Dosti je reči, da je bilo leta 1918. vsega skup zaposlenih le 18% delavcev v primeri s številom delavcev, zaposlenih pred vojno. Zato se je neodvisna Poljska z vso energijo lotila zacelitve ran in potrebne organizacije države. Uspehe tega dela je pokazala v odlični meri lanska deželna izložba v Poznanju, ki je pokazala izvanreden talent konstruktivne delovne sile poljskega naroda. V najkrajšem času se otvori v Poljski mednarodna razstava komunikacije in turisticke in bo tudi ta razstava brez dvoma pokazala uspehe in napredek v tako važnih območjih, kakor so železnice itd. Zemlja poljska, ki je bila tako uničena za časa vojne, sedaj cveti in se razvija. Administracija in odlično organizirana armada so ponos naroda. Gospodarsko stanje Poljske se kljub težki krizi cele Evrope, ki tudi Poljski ni prizanesla, stalno izboljšuje.

Kulturni in prosvetni razvoj naroda gre istotako z velikimi koraki naprej, o čemer pričajo delo in uspehi naših znanstvenikov, umetnikov, pisateljev ter stanje naših višjih in nižjih šol.

Zunanja politika Poljske je izrazito miroljubna. Poljska neomajno stoji na stališču potrebne konsolidacije Evrope, da se doseže gospodarsko ravnotežje, ki ga je vojna zmotila. Radi tega je predvsem potrebno mirno sodelovanje vseh narodov. Poljska je uspešno normirala svoje odnose s sosedi istotako kakor i z drugimi državami. Z Jugoslavijo veže Poljsko odprto-srčno prijateljstvo, ki bazira na skupnem poreklu, sorodni kulturi in analogni zgodovini. Naša najbližja naloga je poglobitev kulturnih stikov kakor tudi gospodarskih vezi med Poljsko in Jugoslavijo. Pot k temu vodi skozi čim popolnejše vzajemno spoznavanje, ki ga moramo doseči po izmenjavi naših misli in veljih kulturnih pridobitev obeh narodov.

Vsem sorodnikom, prijateljem in znanecem, Vam vsem, ki ste ga poznali in radi imeli, javljamo potrti in obupani, da je padlo Bogu Vsemogočnemu vzeti nam nenadoma vso našo ljubezen, našo nado in naš ponos, vzor- nika sina, ljubečega brata, vnuka, nečaka in bratranca, našega ljubljena

Uroša

sluša telja kemijskega oddelka tehniške fakultete v Ljubljani

Pogreb se bo vršil v petek 27. junija ob pol 16 iz mrtvašnice pri Sv. Krištofu na pokopališču pri Sv. Križu.

Ljubljana, dne 26. junija 1930.

Direktor ing. Turk Jakob, oče. Marija roj. Bartl, mati. Srden, bratec. Rodbine: Turk, Bartl, Knava, Zagar, Starin in Krajc.

Brez posebnega obvestila.

Sovjeti in framasoni proti krščanstvu

Rim, 26. jun. d. Dobro informirana kulturna revija »Corrispondenza« prinaša zelo zanimiva odkritja o francoskih in nemških ter poljskih framasonskih ložah.

Framasonsko časopisje je zadnje čase sprožilo protestno akcijo zoper brezbožniško propagando sovjetov v Rusiji, kar je izzvalo seveda splošno presenečenje.

»Corrispondenza« sedaj odkriva, da je ta »protestna akcija« samo krinka, da bi rusko ljudstvo bilo zavedeno v zmotu, da je framasonerija religiji prijazna in da sama predstavlja religijo, kar bi potem olajšalo nameravano framasonsko propagando v Rusiji.

V resnici se lože dogovarjajo s sovjetsko vlado, zlasti z organizacijo »Brezbožnikov«, da bi se dovolila dozda prepovedana framasonska delavnost v Rusiji v svrhu skupnega pobijanja krščanske vere in cerkve.

V resnici so se protikršćanske demonstracije v Berlinu in na Dunaju priredile dogovorno s komunisti in framasonerijo. Berlinske in dunajske lože delujejo v tem oziru skupaj z ložami v Varšavi in Rigi.

Ponesrečen poizkus

New York, 26. jun. x. Težko pričakovani poizkus francoskega profesorja Georgeja Claudeja, da bi toploto zalivskega toka izkoristil za pridobivanje elektrike, se je ponesrečil. Včeraj so polagali 1800 m dolgo jekleno cev, ki je stala nad milijon dolarjev, v morje, poldrugo miljo od obale pri Matanza na Kubji. Cev pa se je radi vrtnicev strgala z vrvi in se potopila. Profesor Claude in sto njegovih sodelavcev so se torej zastojni trudili leto dni z nepraviljanjem cevi.

Zapustila nas je, previdena s svetolajstvi za umirajoče, naša zlata mama, stara mama, tašča in teta, gospa

Marija Pogorelec

vdova po revidentu d-ž. naklade

Pogreb se bo vršil v soboto, dne 28. junija 1930 ob pol 5 popoldne iz Gorupove ulice št. 4 na pokopališču k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 26. junija 1930.

Adela, Miroslav, Karl, otroci. Danica roj. Uršič, Ana roj. Viher, sinahi. Breda, vnukinja.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Savska žrtev najdena

Truplo Uroša Turka najdeno.

Ježica, 26. junija.

Danes popoldne ob pol 2 se je posrečilo najti truplo včeraj utopljene tehnika Uroša Turka. Banski ribič Čizman, sodar iz Tacna, se je odpravil danes opoldne v družbi svojega 15 letnega sina ter dveh sosedov: Debeljaka in Jarca v čolnu po Savi iskat nesrečnega dijaka.

Že čez dobre pol ure je mladi Čizman z kavljem zadel blizu obrežnih skal ob nekaj mehkega, ki je ležalo kake 3 m pod vodo. »Hola, to le bo pa kaka vreča!« pravi fant. »Nič ne bo vreča, on bo to,« je odgovoril oče in sam začel tipati s kavljem.

Res se je kmalu posrečilo s kavljem potegniti mrtvo truplo iz globočine. S čolnom so potem prepeljali mrtlica do črnuškega mosta ter obvestili županstvo. Občinski urad je obvestil telefonično starše ponesrečenega Uroša ter njegovega sorodnika ravnatelja mestne plinarne ing. Bartola.

Že v najkrajšem času so bile urejene vse formalnosti glede prevoza mrtlica, ki ga je avto mestnega pogrebnege zavoda danes popoldne prepeljal v krsti v Ljubljano.

Truplo utopljeneja je bilo povsem dobro ohranjeno. Vidi se, da ga je res najbrže prijel krč, ker ima roke sprožene in zavite naprej. Rane na vsem telesu ni bilo nobene.

Slepci so razstavili

Kočevje, v juniju.

Kadarkoli grem mimo tiste mrke hiše v mestu, se zgrozim. V nji prebivajo samo otroci teme in nikoli jim ne posije zlato sonce v njih temna srčeca. Včasih se odpro duri mrkega poslopja in iz njih se vsuje tropa mladih dečkov in deklic. Vse se drži za roke in s tavajočimi koraki slede svojim vodnikom...

Pred nekaj dnevi so pripravili razstavo, ki naj bi opozorila javnost na te neboljenke, ki kljub temi, ki vlada vseokrog njih, hodijo v šolo in se uče kakor njihovi bratci in sestre solnca.

Razstava ni bila bogve kako velika. Lani ali predlanskim so bili v domu še odrasli, ki so znali toliko zanimivih stvari. Vendar kakor je bila razstava v malem obsegu, moramo reči: iz nje se je dalo spoznati vse življenje, vse urice, ki jih prežive slepi malčki v zavodu.

Razstavljena so bila pikčasta berila. Če si želel, pa ti je droben malček pretipal pikice in ti prebral lepo malo povestico. Malo naprej si lahko obžudoval fini čut malih pri računanju istotako na luknjice.

V enem kotičku si videl razne »živalice« iz glin ali pa tudi kar iz papirja izrezljane kravice, konjičke, velikega vola in tudi papirnati aeroplan. Kajti tudi aeroplan je za malčke »žival«.

In povrh vsega je bilo razstavljenih še toliko drobnarij, ki si jih moral nehoti videti. Iz vseh se zrcali življenje malčkov, ki ga tako skrbno vodijo skrbne gospodične učiteljice.

Nesrečna uboga

M. Sobota, 23. junija.

Mikola Fanika iz Bokrača je prignala kravo na tukajšnji sej, ki se je vršil danes. Živinčje je srečno prodala. Ko je dobila denar, se je podala na blagovni trg, da bi za se in za svoje otroke kupila obleko. Pri šotoru se je ustavila, izbrala blago, se pogodila in hotela plačati. Seže po denarnici. Prebledi in se strese. Denarnica je izginila. Žena jo išče, toda ni duha ne sluha o njej. Iz oči se ji vlijejo solze. Usoda uboge reve je vse navzoče do solz ganila. Za ceno kravice je hotela obleči sebe in drobn deco, sedaj pa ni imela krave ne denarja in bo morala z deco vred ostati brez nove obleke.

Kako ji je denarnica izginila, ne ve. Morda ji je padla na tla, mogoče pa je tudi, da je postala žrtev brezvestnega žeparja.

Mesto po žeblju — po patroni s kladivom

Novo mesto, 25. junija.

Alojzij Murgelj, posestnika sin iz Jablane pri Črnomlju, je pripravil na domačem podu mlatilnico. Ker pa je bil gonilni jermen preveč nategnjen, ga je hotel malo skrajšati. Šel je iskat primernega žeblja, da bi z njim napravil v jermen luknjo. Našel je med staro železno šaro nekaj žeblja ali še bolje kakemu prebijaču podobnega, kar je imelo na ožjem koncu luknjo ter bilo vse zarjavelo. Ko pa udari s kladivom po drugem koncu tega dozdevnega prebijača, mu v roki naenkrat eksplodira tako močno, da mu je težko raztrgalo dlan leve roke ter mu dva prsta skoro čisto odtrgalo. Prebijač ni bil

M. Valič:

Matere Istranke

Bilo je leta sedemnajstega. Avstrija je še živela tem mogočnejša nazunaj, čim bolj je bila trhla znotraj. Samo nebeško sonce se je čudilo takrat, odkdaj je človeški rod tako otroško razigran, da ne neha vesele vojne igre. Kako je bilo takrat, čujmo!

V Selu se je daniilo. Burja je brila preko Istre. Drevesa so se zvijala v bolečinah, grmovje je cvilo, ogli so zavijale tulili. Mraz je rezal do kosti.

Po ulicah se bore z burjo mrke, temne postavbe. Brez besed se stekajo na trgu v gručo.

Kata, Mara, Luce, Stana, Nina, Zora... Sedajo na osličke. Ulica jih jemlje.

»Strige-čarovnice« se sliši za njimi.

Na polju med zidovi vihrajo v burji črne rute.

Čarovnice jezdijo, na oslih jašejo. Vedno več in več jih prihaja. Rute vihrajo, glasovi se pade med zidovi, oči se bliskajo. Kakor da čarovnice jezdijo na Učko, na ples.

Vas Štikovac se je prebudila. Ljudje gredo po opravkih. Stisnjeni, zaviti, brz.

»V urad moram,« se domisli ob osmih k. u. k. ekonom. Popije kavo. Zapenja se si črno, s kožuho podloženo suknjo, naroča:

»Du, Mici, raka ob desetih, in potem pol litra terana. Torej, da ne pozabiš, pol litra črnega in raka!«

Stopi na ulico.

»Za vruga, danes je močna,« ga zanese dva koraka nazaj.

Elektrarna na Ljubljani

Obravnava med banovino in Ljubljano

Ljubljana, 26. junija.

Ljubljana, ta lena in počasna voda, ki teče skozi naše mesto, ni kar tako prezirana vredna, temveč bi se dala prav imenitno izkoristiti. Njena počasnost je le navidezna, zakaj Ljubljana bi bila zmožna s svojo vodno silo gnati prav močno hidravlično napravo v Ljubljani sami. To pa seveda šele tedaj, ko bo Ljubljana regulirana in bo skoro vsa voda Ljubljane tekla po stari, vendar lepo regulirani strugi skozi mesto. Elektrarna na Ljubljani bi stala približno pred cukrarno, oziroma pred šentpetersko vojašnico, tam kjer pada struga v strmih kamenitih pragovih. Ta elektrarna bi mogla povprečno imeti 1.300 konjskih sil, oziroma 900 kilovatov. Služila pa ne bi za rezervo kalorični centrali, temveč bi bila stalno obtežena. Takoj, ko bi bila izvršena regulacijska dela na Ljubljani, bi napravila te elektrarne ne veljala mnogo, vsaj v primeri z drugimi vodnimi napravami ne. Tako bi odpadla vsa dela z jezovi in zatvornicami, zakaj te bi zahtevala že regulacija Ljubljane sama. Elektrarna na Ljubljani bi se torej hitro amortizirala, pozneje tudi rentirala, mogla bi pa oddajati konzumentom prav poceni tok.

Možnost take elektrarne na Ljubljani so spoznali že pred vojno. Pojavila sta se takoj dva javna interesenta: Kranjski deželni odbor in pa ljubljanska mestna občina. Leta 1913 je kranjska deželna vlada dala kranjskemu deželnemu odboru vodopravno dovoljenje za izvedbo. Mestna občina se je pritožila na kmetijsko ministrstvo na Dunaju, kot rekurno instanco. To pa je pritožbo odbilo in vnovič poddelilo deželnemu odboru vodopravno dovoljenje. Stvar je romala do upravnega sodišča na Dunaju. To pa je odlok kmetijskega ministrstva razveljavilo in sicer iz formalnih ozirov zaradi postopka, namreč zato, ker kmetij-

ske ministrstvo ni dalo pri obravnavanju elektrifikacijskega programa kranjskega deželnega odbora mestni občini prilike, da bi utemeljila svoje stališče. Pravda in ponovno postopanje zaradi te elektrarne je med vojno prenehalo. Sedaj pa se je pričelo znova.

Pravna naslednica bivšega deželnega odbora je sedanja banovina. Ta je prosila bansko upravo, kot zastopnico državne uprave, da ji podeli vodnopravno dovoljenje za to elektrarno. Zadnje tedne so se vnovič pričele v tej zadevi obravnave in ena važnejših obravnav se je vršila danes dopoldne. Pri prejšnjih razpravah so utemeljevali svoje stališče zastopniki banovine, ki so se sklicevali predvsem na pravice, ki so bile že priznane bivšemu deželnemu odboru. Danes pa so jim odgovarjali zastopniki mestne občine. Komisiji načeljuje banski svetnik Mulaček, ki je vodil obravnavo. Banovino pa zastopajo dr. Hacin, glavni Narte Velikonja, ing. Ruch in ravnatelj KDE ing. Miklavc. Mestno občino zastopata dr. Fetič in univ. prof. dr. Milan Vidmar. Pri zadnjih obravnavah je zastopnik mestne občine dr. Fetič zavračal kompetenco g. bana v tej zadevi, češ, da je ban pri tem osebno zainteresiran, ker je v letih 1913 in 1915 zastopal deželni odbor kot strokovnjak pri obravnavah. Da se ta razlog odstrani, je g. ban prevzel zastopstvo banovine, medtem ko bo pri končni odločitvi sklepal o odloku drug zastopnik banske uprave, kot državne uprave.

Pri včerajšnji obravnavi je vodja komisije banski svetnik Mulaček zavrnil formalne pomisleke zastopnikov mestne občine. Zastopnik mestne občine dr. Fetič je navajal svoje pravne pomisleke, drug zastopnik dr. Milan Vidmar pa je podal razloge, ki bi v elektrotehničnem oziru govorili za Ljubljano. Obravnava je bila nato prekinjena, da bodo zastopniki banovine odgovorili na izvajanja zastopnikov mestne občine. Prihodnja obravnava o tem vprašanju se vrši dne 22. julija 1930.

Katoliški akademiki med rudarji

Zagorje, 25. junija.

Težko smo čakali nedelje. Cerkveni koncert akademskega pevskega zbora s sodelovanjem gosp. mons. Premrla iz Ljubljane je za nas pač dohodek svoje vrste. Gg. akademiki so se pod vodstvom vseučil. prof. dr. Ehrliča ob 3. pripeklili v Zagorje. S postaje so jo mahnil peš v Toplice — saj do koncerta je bilo še dve uri časa. V Toplicah so vohli v premožovne jame, je separacija, so rudarske kolonije, je bila steklarina in so še luknje — bivša steklarska — sedaj rudarska stanovanja. Tam so se ustavili. Vroč nedeljski popoldan — ljudi nič na izpregled — le trojica rudarjev sedi v senci in igra tarok — za kratek čas in zabavo. Druga zabava bi bila predragga — in še nismo iz krize. Mlada inteligenca se postavi v krog, »Slovenec sem« zaori proti nebu in odjekne po neprijaznem »Lebringu« in »Pod uro«. Vrata in okna se odpirajo, vse hiti poslušati, gruča se zbira in strme, z oken in hodnikov pa se vsujejo na mlade pevce rože — pridelek temnih stanovanj, s katerim rudarska žena in hči skušata svoj domek napraviti

nič drugega kot stara zarjavela patrona in sicer neke posebne vrste, česar mož ni vedel. Vseled hude krvavitve je bil takoj prepeljan v bolnico usmiljenih bratov v Kandiji, kjer so mu nudili prvo in hitro pomoč.

res domač in prijeten. Kar so premogli najlepšega v svoji hiši, so dali v zahvalo za sonce, ki ga je prinesel ljubezen mladih src katoliške inteligence s svojo pesmijo.

G. dr. Ehrlich je takoj prosil, da bi gg. akademiki mogli ogledati par rudarskih stanovanj. Seveda je bila prošnja takoj uslišana: in študentje so šli pogledat, kako živi naš rudar »Pod uro« in v »Lebringu« in še »Za Ponom« — tudi kadar je prost v luknji in temi — da otroci doma nimajo solnca — in da srečne imenujejo tiste, ki stanujejo v »kolonijah« ali »Na Šohtuc«, ki imajo vsaj solnce in gozdiček mladih smrek zraven hiš.

Ob petih pa se je začel koncert v farni cerkvi, ki je trajal eno uro. Udeležba je bila prav častna in vsestranski uspeh prav lep. Vincencijska konferenca v Zagorju bo ducat rudarskih otrok lahko poslala na počitniško kolonijo kršč. ženske zveze na Homec — za ta prispevek.

Po večnji pri Ranžingerju so Ljubi nam gostje odšli. Poslovili so se od nas pred spomenikom padlim vojakom spesmijo »Oj Doberdob« in še nekaterimi žalostinkami.

Prirediteljem te ekskurzije kat. akademikov med nas rudarske ljudi se prav iz srca zahvaljujemo — in vsem skupaj še kličemo: Pridite še in prinesite nam zopet solnca slovenske pesmi in krščanske ljubezni.

Dva Slovenca utonila v ameriškem jezeru

Ameriški listi poročajo iz Elly, Minn.: Nede-lja, 1. junija, je bil žalosten dan za tukajšnje naselbino. Tako zvano Birch Lake jezero je zahtevalo svoje prve žrtve v tem letu, in med temi žrtvami sta bila tudi dva slovenska rojaka.

Omenjenega dne popoldne sta napravila gospod in gospa Štefan Golobič s svojima dvema otrokoma izlet k omenjenemu jezeru. Pridružil se jim je tudi 16letni Peter Hutar. Pri vožnji z motornim čolnom čez jezero sta bila v njih družbi še dva druga mladeniča. Ko pa so se že vračali nazaj proti obrežju, se je motor nekaj pokvaril, v istem hipu pa jim je velik val napolnil čoln z vodo in ga prevrnil. Gospa Golobič z obema svojima otrokoma se je srečno rešila na obrežje, dočim so vsi ostali našli smrt v valovih. Mladi Hutar je graduiral na tukajšnji višji šoli in bil splošno priljubljen med svojimi sošolci.

Grobovi v Muri

M. Sobota, 24. junija.

Pred kratkim so ljudje, ki so delali ob Muri, videli plavati sredi struge človeško truplo. Ker so bili preveč presenečeni, se niso spomnili, da bi potegnili utopljena ven. Zato je nesla voda svojo žrtev dalje. Včeraj je zahtevala Mura že drugo žrtev.

Pri železniškem mostu v Dokleževju se je kopala večja družba. Med drugimi je bil tam tudi 28 letni Povše Edvard, vodja skladišča na tukajšnji železniški postaji. Družba je bila veselo razpoložena. Posebno mlajši so bili naravnost razigrani v vodi. Tudi Povše se je zagnal v vodo nič hudega sluteč. V vodi ga je čakala nesreča. Ko je prišel pod most, je v hipu izginil pod vodo. Na nesrečo v prvem trenutku ni nikdo mislil, ker so bili vsi mnenja, da se je namenoma spustil pod vodo. Toda Povše se sploh ni več prikazal.

Kako se je zgodila nesreča, se ne ve. Poč mostom so baje vtincili. Kopalca je morda pograbil tak vtinec in ga več ni izpustil.

„Ponarejevalec“ tisočakov

Zanimiva razprava se vrši te dni pred belgrajskim sodiščem. Na obtožni klopi namreč sedi 11 moških, ki so vsi obtoženi, da so hoteli ponarejati tisočinarske bankovce. Vodja teh ljudi je neki Selman Josip Arad iz vasi Parabuča pri Belgradu. Ta je razširil sretno o sebi glas, da zna izvršno ponarejati tisočake. Kmalu se je zbral okrog njega več ljudi, ki bi radi hitro obogateli. Med njimi se je naenkrat znašel tudi belgrajski detektiv Srečković, ki ga je poslala policija, da razkrinka to tolpo. Srečković je Selmanu izročil 10 tisočakov, da bi z njimi Selman nakupil potrebnega orodja, in da bi imel vzorec za ponarejanje. Tudi drugi člani tolpe so morali Selmanu izročiti več tisočakov. Selman se pa nikakor ni dal pregovoriti, da bi prišel s ponarejanjem tisočakov. Vedno je odlašal in odlašal in skušal potegniti v tolpo še več ljudi, vsakemu pa je tožil:

»Samo še 10 tisočakov potrebujem, potem bo šlo vse gladko. Denarja bo kot smeti.« To je trajalo tako dolgo, dokler se Srečković ni vse skupaj preneumno zdelo in se je presenečeni tolpi predstavil kot detektiv in vse skupaj aretirati. Pred sodnijo vsi obtoženci seveda trdovratno taje vsako krivdo. Kaj bo sodišče reklo, pa še ni gotovo. Najbrže vsaj Selman ne bo ušel brez kazni.

— PEGE —

odstrani takoj in brez sledn. »Creme Orizoh. Dobiva se v lekarnah, drogerijah in parfumerijah. Zale ga: Cosmochemia, Zagreb, Smetičkova 23. Telefon 49-

»Naš red je danes!« plane drobna Štikovčanka.

»Naš dan je danes!« odgovarja Seljanka. Mate zapre okno. Razburjeni ekonom vrti kljukico na telefonu.

»Naš dan!«

»Mi hočemo!«

»Kruha nam dajte!«

»Za svoje otroke ga hočemo!«

Kata pogleda Maro.

»Mare?« — »Kate!« — Oči govore. »Dajmo!«

Izpod krila potegneta gorjači in zamahneta po vratih. Potem druge, vse vprek. Vnarna steklena vrata leže v drobcih na tleh. Štikovčanke obstrme; toda le za hip.

»Pepa!« — »Mila!« — »Dajmo!«

Pomešajo se med Seljanke. »Danes je naš dan! Kruha! Kruha!« Ekonom popade strah in skozi stranska vrata preko dvorišča jo popiha na orožniško postajo; Mate za njim.

»Orožniki! Orožniki!«

Za hip omahnejo gorjače kakor v trudnosti, a nato z novo silo udarijo. Notranja vrata zaječe. Pet nožev prodira v množico. Udarec ni čuti več. Zahtevajo gorjače. Jih izroče. Razganjajo jih: brez upiranja gredo.

Na trgu je mir. Orožniki odkorakajo. Seljanke odidejo.

Kaj je to? Seljanke se vračajo? Oborožene? Sekire, motike, vile, kopače, krampi? Seljanke, matere gredo. Matere v srce zadete, do smrti ranjene. Se to noč so v lastnem naročju gledale svoje deco v smrtnem boju. Gledale, kako hira njihov up, kako umira njihova ljubezen. V obupu vprašujejo: Kdo je kriv? Da, oni, ki so deci očete ubili! V bolesti se jim krčijo pesti.

Matere — Istranke — levinje. Sedaj

gredo; zavoljo otrok gredo s sekirami in krampi.

Pred uradom obstanejo. Ostrine zablisnejo. Vrata zahrešče. Salva jekne. Burja jo prelomi. Kata, Mara, Luce, Jela... levinje plamejo v orožnike:

»Kaj? Branili boste?«

»Morilec!«

»Može nam ubijate!«

»Otroke morilec!«

»Sedaj hočete še nas?«

»Daj, Kate!«

»Udri, Maro!«

Orožniki so obkoljeni. Vrata podležejo.

»Kri! Kri!« Kato odnesejo.

»Morilec! plane Mara in zamahne s sekiro proti sablji.

»Moža si ubil, otroka, na ubij še mene!«

Samokres sikne v stran. Mara razgali prsi vanj. »Na, ubij me, če upaš, na daj!«

»Samo še eno udari!« mu zagrozi Jela s krampom.

»Može!« »Morilec!« »Udari!« »Otroke!«

»Kruha!« leti v obkoljene in upehane orožnike.

Namen so dosegle. Orožniki ne morejo do urada.

Izpred urada stopajo z vrečami natovorjeni, ponižni oslički. Stana, Luce, Zora... sto pajo ob njih. Domov gredo, nesejo kruh.

Pred uradom obstane avto. Ekonom je bil pozval na pomoč. Noži se zasvetijo, povelje vrže burja med zidove. Salva... koraki... obkoljene so. Sekire so pobrane. Mara, Zora, Nina... stopajo v avto.

In takrat je bilo v Istri dobro. Mizarji se delali krste, vanje so polagali okostnjake žen in otrok, ki so za lakoto umirali.

Kaj pravite?

Gospod urednik! Za svet bi Vas prašal, kaj bi rekli Vi.

Včeraj popoldne je prišla k meni — stanujem hvala Bogu izven Ljubljane — delavska žena in jokala. Rada bi bila dobrega sveta. Leta in leta stanuje družina v vlažni kleti za drag denar. Sedaj, ko je najmlajši sinček že čisto rahličen in skricljenih udov, sedaj jim je stanovanje v kleti odpovedano. Pa je prišla k meni prašal, kaj naj stori. Seveda, dati ji dober svet, tak da bo nekaj zalegel, je težko.

Pa mi je ona sama pripovedovala: »Vidite, bojim se kleti. V kleti je bolezen doma, ni sonca, ni zraka. Povejte mi, kaj naj storim, da bi prišla z družino do zraka in sonca. Ali bi ne mogla obelna za nas rečeze graditi male hišice z vrtniki? Čisto z majhno hišico bi bil vsak zadovoljen, le da bi bil vsak zase na soncu in zraku. V teh hišicah bi lepo stanovali in plačevali stanarino, kakor smo jo morali za klet. Kdor bi v redu plačeval dovolj dolgo časa, bi hišica postala njegova.«

Ta lepa misel se mi je takoj dopadla. Tudi sam sem že mislil na to. Toda kdo naj jo uresniči? Občina ne bo imela dovolj denarja za vse te rečeze, če bi tudi imela najboljšo voljo. Za tako res socialno, humanitarno in državotvorno akcijo je treba denarja in volje. Voljo bi dala občina in mi vsi, kar nas je. Kdo bo dal pa denar? Seveda, ko bi vedel ameriški milijarder John de Key, o katerem berem, kako je radodaren in da se ravno kar vozi po naših krajih, ko bi on vedel za gorje naših siromakov in za našo dobro voljo, bi gotovo pomagal. Toda on slovensko ne zna, njegov denar je ameriški, mi Slovenci pri njegovem bogastvu nimamo nobenega deleža. Res ne. Ampak! Kaj pa, ki bi pomagal TPD? pri njenem kapitalu je udeležena vsa Slovenija! Ali ne bi hotela zato TPD tistih milijonov, s katerimi je grozila našemu gospodu banu, dati nam v take namen? Čisto gotovo bi potem postali vsi rečezi njeni prijatelji.

Kaj pravite sedaj, gospod urednik, ali naj napravimo prošnjo? Mi tukaj v delavskih krajih mislimo, da bi to ne bilo napačno. Prošnja bi ilak nič ne stala, ker je ne bi bilo treba kolikarati. Zraven pa bi imeli upanje, da nam bo prošnja uslišana. Ni tako izključeno, da bi se račun na ta način hotela maščevati nad gospodom banom radi elektrifikacije, in pa radi izboljšave občine seveda tudi! Tako maščevanje bi bilo sladko — za rečeze!

KOLO JAHACEV IN VOZACEV »PRE-STOLONASLEDNIK PETAR« v Ljubljani
preradi

velike konjske dirke

v soboto 28. in v nedeljo 29. junija, vsakokrat ob 3 popoldne na vojaškem vežbališču pri Dev. Mar. v Polju.

Prijavljeni so najboljši ameriški dirkači in galopni konji, kakor tudi konji domače reje. Stave na konje! Totalizator!

Sedeži 20 Din, stojišča 8 Din, za dijake, otroke in vojake 4 Din.

Predprodaja vstopnic: Trafika Sever, Selenburgova ulica; trafika »Union«, Miklošičeva cesta. Avtobusi bodo vozili od Figovca od ene naprej. Železniška zveza ob 13,49 popoldne z glavnega kolodvora do Dev. Mar. v Polju.

Koledar

Petek, 27. junija: Srce Jezusovo; Hema; Ladislav.

Osebnosti

— Nostifikacija doktorata. Te dni je nostifikiral na zagrebškem vseučilišču svoj teološki doktorat vlč. g. dr. Ivan Zorč, član reda Družbe Jezusove, rodom iz Ljubljane, ki je pred leti tudi deloval v Ljubljani. Iskreno čestitamo!

— Diplomirala sta 24. t. m. na tehniški fakulteti v Zagrebu za kulturno-geodetskega inženjerja gg. Franjo Rudl iz Maribora in Ciril Škerlavaj iz Ljubljane. Omenjena sta prva slovenska inženjerja te stroke, ki sta dovršila študije na domači univerzi. Castissimo!

— Poroka. Begunje, Gorenjsko. Dne 25. jun. sta se poročila g. Janez Kolman (Zebrelav) iz Zupuz, navdušen planinec, smučar in oskrbnik planinske koče na Begunjski, in gđ. Marija Gasperin (Kuharjeva) iz Zgoše. Poroka se je vršila pri Sv. Petru na Gori, kjer ni bil nihče poročen najmanj en človeški roj. Dal Bog blagoslov!

— Iz vojaške službe. Po službeni potrebi so odrejeni za sekundarnega zdravniške stalne vojne bolnice IV. armijske oblasti san. kap. II. razreda dr. Ljudevit Deže; za šefa lekarnne stalne vojne bolnice Boke Kotorske lekarniški kap. I. razreda Franc Krivice; za šefa lekarnne jadranske stalne vojne bolnice lekarn. kap. I. razr. Uroš Plavšar; za lekarnarja dubrovnške začasne vojne bolnice lekarn. poročnik Josip Kranjc; za lekarnarja varaždinske začasne vojne bolnice lekarn. poročnik Dalibor Bonač; na službo pri sanitetnem referentu poveljstva V. armijske oblasti ministrstva vojske in mornarice lekarn. podpolkovnik Dragotin Prohaska; na službo v kirurški oddelku stalne vojne bolnice V. armijske oblasti zdravniški pomočnik IV. razr. Vojko Zupanc; na službo v notranji oddelku stalne vojne bolnice II. armijske oblasti zdravniški pomočnik IV. razr. Viktor Rajhel; za vršilca dolžnosti upravnika san. materiala vardarskega skladišča nižji vojni uradnik III. razr. san. stroke Viktor Frank; za upravnika san. materiala savskega skladišča zdravniški pomočnik IV. razr. Milutin Aceto; za sekundarnega zdravniške oddelka za rentgenologijo in fizikalno terapijo glavne vojne bolnice san. poročnik dr. Albert Hudak in za upravnika lekarn. materiala IV. oddelka glavnega san. skladišča lekarn. poročnik Drago Šipuš.

Novi grobovi

† Franc Klinar na Jesenicah. Umrl je včeraj ob 5. popoldne g. Franc Klinar, uradnik Kranjske industrijske družbe in spediter. Zadel ga je srčna kap. Pogreb bo v soboto ob pol 6. zvečer. Bog tolaži njegovo družino, njemu pa daj večni mir!

† Umrla je dne 23. junija zjutraj na Dobrovi, župnija Črneče, ga. Marija Kaduš, rojena Kogelnik po tridnevni bolezni, dopolnivi ravno 82 leto. Pokojnica je dne 24. oktobra 1923 z rajnim možem Matevžem Kadišem, p. d. Mačič, obhajala zlato poroko v romarski cerkvi Sv. Križa. Bila je stara katoličanka, pridna gospodinja in skrbna mati svojim otrokom. N. p. v. m.!

† V Grahovem pri Cerklju je splošnovarno družino Krajičev zadel hud udarec. Umrla je v sredo hčerka Vanda, ki bo pokopana danes ob 5. popoldne.

Solske vesti

△ Na državni realni v Ljubljani bo razstava dijaških risarskih in pismenih izdelkov ter herbarijev dne 27. junija od 9 do 18 in dne 28. junija od 10 do 14.

△ Mestna ženska realna gimnazija v Ljubljani zaključila tekoče šolsko leto na Vidov dan (28. junija) ob 9. uri s slovesno službo božjo pri Ursulinkah in z razdelitvijo izpričeval. Ravnateljstvo opozarja, da mora vsaka gojenka po ministrski odredbi (S. n. br. 16162 od 23. maja t. l.) vzeti (kupiti) tiskano letno Izvestje za ceno Din 20, ki jih je izročiti razrednikom.

△ Meščanska šola v Trbovljah. Vpisovanje v vse razrede se bo vršilo dne 1. julija 1930 od 9 do 12 in od 3 do 5. Novo vstopajoči učenci naj predlože zadnje izpričevalo in krstni list (matični izpis ne zadošča!). Do sprejema v 1. razred imajo pravico vsi oni, ki so uspešno dovršili vsaj 4. razred osnovne šole. Tudi v prihodnjem šolskem letu bodo prejeti ubožni učenci knjige brezplačno.

△ Vpisovanje učencev novincev in onih, ki so že hodili v šolo, se vrši na »Grabnu« v Ljubljani v nedeljo, t. j. 29. t. m. in v ponedeljek, t. j. 30. t. m. vselej v času od 9. do 12. popoldne. Novinci naj prinese s seboj: rojstni in krstni list, domovinski list in izpričevalo o cepitju koz; oni, ki so v šolo že hodili, naj prinese s seboj samo »Izkaz o šolskem napredku«. Zaradi formiranja razredov presimo vljudo roditelje, da ob zgoraj omenjenih dveh dnevih vpišejo zanesljivo vse otroke-učence. Sol. uprav.

△ Na državni manjšinski osnovni šoli v Ljubljani (z nemškimi učenimi jezikom ter poukom v slovenščini in srbohrvaščini) bo vpisovanje učencev in učenk dne 29. in 30. junija t. l. v času od 9. do 12. ure na Cojzovi cesti št. 5, prvo nadstropje — desno.

Mala kronika

★ Euharistični kongres v Zagrebu. Vsi verniki, ki žele imeti izkaznico (legitimacijo) za kongres, naj se zglasijo čimprej pri svojem župniškem uradu. Cena izkaznice je 10 Din. Gospode župnike prosimo, naj pošljejo seznam udeležencev in prispevke za izkaznice na škofijski odbor za Euharistični kongres v Ljubljani, škofijska pisarna.

★ Naš list, glasilo katoliške akcije za kaniško in moravsko dekanijo, je v svoji 7. številki, pester, živahen, odločen in bojevit, kakor je potreba in prav dandanes. Ne s hlapčevskim molkom, ampak z odločno besedo in dejanjem se pripravlja nova doba.

★ Srednješolska izpričevala. Veliko skrb je povzročalo letos srednješolskim ravnateljem in profesorjem vprašanje izpričeval. Kakor znano, sme goliče (vzorci) za izpričevala tiskati samo državna tiskarna v Beogradu. Blizal se je že 28. junij, toda izpričeval ni bilo kljub urgencam. Tedaj je odstopal v Beograd uradnik ljubljanske zaloge šolskih knjig in je prinesel s seboj goliče za izpričevala, tako da so se dne 25. junija že razposlale posameznim zavodom. Veliko presenečenje je pa vzbudilo dejstvo, da so goliče natisnjeni samo v srbohrvaškem jeziku, dasi so bile doslej vsa leta brez izjeme goliče na slovenskih srednjih šolah slovenske. Kakor čujemo, se je to zgodilo letos samo radi tega, ker sedaj ni v ministrstvu slovenskega referenta za srednje šolstvo in ni nikdo pravočasno opozoril na potrebo, da se tiskajo slovenske goliče. Zato bodo dobili letos dijaki izpričevala v dveh jezikih. Kar je natisnjeno, bo srbohrvaško, redi bodo pa vpisani v slovenskem jeziku. Za naslednje šolsko leto pa upamo, da bo profsorska organizacija preskrbela vse potrebno, da se pravočasno natisnejo goliče v slovenskem jeziku.

★ Maturantje ženskega učiteljskega v Ljubljani iz 1. 1910 bodo obhajale 20 letnico mature 2. julija ob 4. popoldne na Sp. Rožniku pri Čadu.

★ Dekanijski urad v Smartnem pri Litiji obvešča vse udeležence, ki so se namenjavali udeležiti na Brezjah od 2. do 4. julija t. l. verskega zborovanja dekliških marijanskih kongregacij iz dekanije Litija, da je polovična vožnja za to zborovanje odobrena z dnem 26. junija t. l. pod že znanimi pogoji. Vsak udeleženec naj kupi na vstopni postaji celo karto, na končni postaji naj je ne odda, ker se bo z njo — seveda s potrdilom dekanijskega urada — lahko vračal brezplačno domov. Pooblastilo velja od 30. junija do 6. julija.

★ Gg. župnike in druge poverjenike prosimo, da bi našo novo prilogo »Tuji svet«, ki jo je dni razpošiljamo, blagovolili izročiti vsem naročnikom »Katoliških misijonov«. — Uprava katoliških misijonarjev, Domžale.

★ Celodnevni izlet, ki ga priredi na splošno željo svojih članov ljubljanska Sekcija Autokluba v nedeljo, dne 29. t. m. v Zgornjo Poljansko dolino, bo nudil izletnikom vse prijetne udobnosti in so dani vsi predpogoji preživetja dan v čim najprijetnejšem razpoloženju in brez vsake prisiljenosti v lepi prosti naravi. Delali se bodo kratki izleti po hladnih, senčnih gozdnih poteh, istokot se bode nudila izletnikom prilika kopanja in solnenca na obrežju Sore. Da bo razpoloženje čim veselje, se bodo prirejale tudi razne družabne igre, tako da bo vsestransko preskrbljeno, da prevede vsak posameznik ta dan v čim najboljšem razpoloženju ni popolnoma po svoji dragi mu volji. Izbero proge in čas odhoda si določi vsak izletnik po svoji želji, predviden je samo skupni sestanek v času od 10. do 11. popoldne in sicer na prostoru, ki bo označen z veliko klubsko zastavo v bližini vasi Trebja ob poti Ziri—Škofja Loka. Za čim prijetnejše kampiranje bo poskrbel Sportno-turistični odtok Autokluba in se bode tudi tu nudila izletnikom prilika, da se založe po potrebi z izvrstnim pečenjem na ražnju, kakor tudi z hladnim narezkom ter se osvežijo s kozarcem dobrega vina ali čašo hladnega piva, kakor bode paš komu najbolj prišlo. Ker je radi priprave vsakega potrebno vedeti za število udeležencev izleta, se p. n. člani

vljudo vabijo, da izvolijo prijaviti najkasneje do petka popoldne, t. j. 27. t. m. svojo udeležbo, kakor tudi imena svojih sopovablencev, prijateljev in znancev, katere nameravajo pripeljati s seboj.

★ Kopalni vlak Ljubljana gl. kol.—Škofja Loka. Pričenši od nedelje dne 29. junija t. l. dalje bo vozil na progi Ljubljana gl. kol.—Škofja Loka in obratno do preklica kopalni vlak št. 922-923. Odhod iz Ljubljane gl. kol. ob 13.30, prihod v Škofjo Loko ob 14.01. Odhod iz Škofje Loke ob 18.10, prihod v Ljubljano gl. kol. ob 18.58. Kopalni vlak bo vozil samo ob za kopanje ugodnem vremenu, kar bo vsakokrat na postajah pri potniških blaginjah razglašeno. Za kopalne vlake velja 50% popust voznih cen kakor pri izletniških vlakih.

★ Aleksandrov dom pod Triglavom. Slovensko planinsko društvo v Ljubljani razpisuje, da je Aleksandrov dom pod Triglavom odprt in oskrbovan.

★ Kovačem za sekire in lopate! Za tovarno v Srbiji se nujno rabijo kovači za sekire in lopate. Reflektanti naj se obrnejo na Javno borzo dela v Ljubljani.

★ »Sadje v gospodinjstvu«. Priredil Martin Humeč. Cena izvodu Din 24.—. Knjiga obsega vsa potrebna zlatna pravila, kako ravnamo in postopajmo s sadjem, da nam pride v korist in kako ga predelajmo, da pri njem ničesar ne izgubimo. Sadje je in vse naše gospodinje podoželske in mestne, naj si knjigo dobavijo; donesla jim bo zlate obresti. Dobiva se v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani.

★ Letalska nesreča. V torek proti večeru je zlelelo pri Mostaru letalo tipa Brandenburg, ki ga je vodil pilotski učenec Kovačević. 300 m visoko

Ljubljana

Kaj bo danes?

Francoska umetnostna razstava v Narodnem domu.

Lekarne. Nočno službo imajo: Dr. Piccoli, Dunajska cesta 6 in Mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9.

Uršulinsko cerkev popravlja

Pročelje cerkve je že dolgo časa kričalo po novem ometu, zakaj res je bilo žalostno videti zunanjsčino te krasne stavbe v tako žalostnem stanju. Vse, ki znajo ceniti arhitektonsko lepoto, pa je razveselilo dejstvo, da so pred uršulinsko cerkev postavili oder in da se delavci stavbene trdnice Vizitintin prav resno pripravljajo, da dajo cerkvi novo zunanjsčino s svežim ometom in barvo. Tako bo ta najlepša baročna stavba ljubljane pridobila novo krasoto. Upati pa je, da bo uršulinska cerkev v kratkem dobila tudi monumentalno stopnišče, namesto dosedanjega, tako da bo prišlo njeno pročelje do popolne veljave. Uršulinska cerkev bo potem stavba, ki jo bomo mogli s ponosom pokazati vsakemu tujcu.

Tudi mestni dom v popravilu

Mestni dom na Krekovem trgu je bil že dolgo časa zelo potreben popravila. Zakaj omet na njem je že razpadal in barva je bleдела. V mestnem proračunu za lansko leto pa je bila postavka za popravilo črtana, prav tako tudi za magistratno poslopje. Ali letos se bližajo dnevi grškega kongresa in mestna občina je le prišla do spoznanja, da ne more pustiti v takem stanju Mestnega doma kol glavnega središča ljubljanskega gasilstva. Včeraj so pričeli delavci postavljati oder. Mestni dom bo še do gasilskih dni ves prenovljen in prebeljen, pa tudi tlak na dvorišču bo nov. Zal pa ne bo moglo letos izvesti velikega načrta, namreč da se vse dvorile Mestnega doma prekrije s streho in spremeni v veliko gasilsko vežo, oziroma v remizo. Mestni dom je bil zgrajen leta 1898.

V njem so nastanjeni mestni fiziki, upraviteljstvo mestnega vodovoda in elektrarne, požarna bramba poklenih in prestavljajih gasilcev in reševalna postaja. Del poslopja služi za stanovanja in delavnice poklenih gasilcev, dalje je v prvem nadstropju velika dvorana za zborovanja. Storo vse priliježe pa je eno samo skladišče za brigadnice in priprave požarne brambe. Stremenje ljubljanskega gasilstva pa je, da se ves Mestni dom spremeni v pravi gasilski dom in da se vsi prostori uporabijo izključno le za gasilske svrhe.

*

△ Umrla je v sredo zvečer ga. Ida Petrič, roj. pl. Chinny, žena vpkokojnega šol. upravitelja. Dosajla je starost 60 let. Pogreb bo danes ob 4. popoldne iz bolnišnice. Naj počiva v miru!

△ Podoknica bivšemu županu ljubljanskega mesta g. Petru Graseliju. Pevski zbor Glasbene Matice ljubljanske zapoje nočjo ob pol 21 na Mestnem trgu pred stanovanjem bivšega ljubljanskega župana g. Petra Graselija podoknico v počastitev devdesetletnice njegovega rojstva. G. Peter Graselij je edini še živeči član ustanovnega odbora Glasbene Matice ljubljanske, ki je pripravil njeno ustanovitev l. 1872.

△ Trgovine na Vidov dan 28. junija. V znišlu člena 35 naredbе o odpiranju in zapiranju trgovin mora počivati delo v trgovinah na Vidov dan le v času službe božje, to je od 10 do 11 popoldne. — Načelstvo gremija trgovcev v Ljubljani.

△ Stavbno podjetje Ogrin, ki gradi palačo Vojneje zavarovalnice, nam sporoča, da nikdar ni delalo na stavbi v nedeljah ali praznikih.

△ Resnici na ljubo. Objavljamo naslednji dopis trdnice Pristoi in Briceji: Danes smo čitali v Vašem cenj. listu, da se je pri nas v delavnici poškodoval črkoslikarski vajenec Vinko Jankovič, češ, da mu je pri privzdigovanju težak zaboj padel na nogo in mu jo zlomil. — V resnici pa stvar ni taka. Vajenec Vinko Jankovič je podrl osebni avtomobil v ponedeljek zvečer okrog 7 na Karloški cesti nasproti trgovine Batelj. Pri padcu si je poškodoval vajenec Jankovič desno roko. Drugi dan zjutraj okrog osmih so nam naj nastavljeni povedali, da je bil Jankovič povožen. Ukazali smo takoj naši kontroistnji, naj izstavi listek za bolniško blaginjo. Toda Jankovič se je temu odločno uprl, češ, da bo oče hud in njegov stric, ker je od njega vzel kolo brez njegove vednosti. Radi tega smo tudi Jankoviča pustili popolnoma pri miru. Čez čas smo naročili vajencu Černetu, naj gre skupaj z Milanom k mizarju po prazen zaboj. Ker so pa med tem časom prihajale stranke in smo z njimi imeli poslovne pogovore, je vajenec Černe namesto Milana vzel s seboj Vinko Jankoviča, seveda brez naše vednosti. Ako bi bili to opazili, bi to absolutno pre-

SRAJCE za GOSPODE

bele prvovrstne šifon, modni cefir in popelin, panama sportne, spalne srajce, vseh vrst delavne srajce, spodnje kratke in dolge hlače, fine in navadne po konkurenčnih cenah nudi

F. I. GORIČAR, Sv. Petra c. 29, Ljubljana.

Se boljše in cenejša je
PALMA
zdravilna grenka voda.
DOBIVA SE POVSOD!

se je letalo vnelo. Pilot je mogel k sreči še pristati in si rešiti življenje. Letalo je pa zgorelo.

★ Dovoljen inozemski tisk. Z odlokom ministrstva za notranje posle je dovoljeno uvažati v našo državo in razširjati v njej jugoslovanski list »Naša Nada«, ki izhaja v Čikagu.

★ Pregledovanje sortnih poskusov s krompirjem in pšenico v drevsnici Kmetijske družbe v Ljubljani na Poljanski cesti 59 v nedeljo 29. junija 1930. Kmetijska družba je s sodelovanjem Kmetijske poskusne postaje v Ljubljani v svoji drevsnici izvedla številne poskuse z raznimi vrstami krompirja in pšenice. Ker so ti zelo zanimivi in nazorno podajajo razliko med posameznimi sortami, je tudi za kmetovalce zelo poučno, če si jih ogledajo. V ta namen priredi Kmetijska družba ogled in poučno razlago teh poskusov v nedeljo 29. t. m. ob 9. uri zjutraj na licu mesta. — Vabijo se vsi ti kmetovalci, ki se za to zanimajo, da se udeležijo tega ogleda. Kmetijska družba v Ljubljani.

povedali. Kako in kedar je Jankoviču padel zaboj na nogo, ne vemo, le toliko nam je znano, da so nam šele čez poldrugo uro ostali nastavljeni povedali o tej nesreči. Takoj nato smo poklicali rešilni voz, ki je Jankoviča odpeljal v bolnišnico. O zlomljeni nogi ni govora, ker je Vinko Jankovič danes, 25. junija, zopet sam prišel domov. Torej iz vsega vidite, cenj. uredništvo, da na nas absolutno ne pade nobena krivda.

△ Zaključek razstave »Človek — mati — dete«. V ponedeljek 30. junija bo zadnji dan odprta ta prezanimiva higijenska razstava. Kdor dosedaj ni imel prilike si ogledati in preštudirati izloženega materiala, naj to stori še te dni. Razstava je nameščena v paviljonu »Le in odprta vsak dan od 9 do 12 in od 15 do 18. V jeseni pa bo Higijenski zavod razstavil na istem mestu II. del istoimenske razstave, ki bo po vsebini in tehnični opremljeni še bogatejši.

△ Milijarder John Key je potegnil Ljubljano. Ta preklicani John Key, ki gotovo nima na svetu drugega dela, kakor da nosi iz Amerike na Balkan in druge evropske kraje težke dolarje ter jih razsipa, je najbrže zelo nepreračunljiv človek. Kar na lepem daje ogromne napolitine in sicer prav tistim, ki jih ne pričakujejo v taki višini, onim pa, ki mu že nastavlja roko, da ne sprejeli dolarski dež iz njegovih rok, pa ne da nič. Tja, kjer ga pričakujejo, ga ni, pač pa pride tja, kjer ga ne pričakujejo. Temu Johnu Keyu je te dni padlo v glavo, da je iz Avstrije naročil na Jesenice poseben vlak, s katerim naj bi se peljal preko Ljubljane in Karlovca v Dalmacijo. Pa ni bilo nič iz tega. Včeraj je »Slovenec« poročal, da bo poseben vlak čakal ob devetih zjutraj na Jesenicah in da se bo Key peljal preko Ljubljane. No, pa Key se je premislil in je poseben vlak odpovedal. Murskdo, ki je pričakoval, da bo deležen Keyeve radodarnosti, ni prišel na svoj račun. »Slovenec« pa gotovo ne bi bil priobtel tega svojega včerajšnjega brzjava, če bi bil naprej vedel, da bo z njim potegnjen tudi ljubljanski »Slovenski narod«, ki se je včeraj tako strašno razjezil nad nami. Oprostite, gospodje pri »Narodu«, saj ne smete take potegavščine tako hudo zameriti. S tem gospodi ljubljanski dajete slab zgled. Kdor natika cilindri, kadar koli se pripelje v Ljubljano milijarderjev lakaj, se vendar ne bo jezil, če ga sam milijarder blagovolj potegne ali magari obrati.

△ Tlakovanje Semeniske ulice. Končno se je mestna občina le usmiliła Semeniske ulice in jo dala popraviti. Za tlakovanje te ulice je v občinskem svetu večkrat interveniral občinski svetnik Janko N. Jeglič. Ta ulica je bila že zato vredna tlakovanja, ker stoji ob njej krasna stavba semenišča z monumentalnim vchodom. Ulice bodo tlakovali z okroglim savskim kamenjem, majhnim seveda, ki ga bodo zalili z betonom. Popravilo bodo tudi stari tlak in morda, če bo še kaj drobnih kock na razpolago, napravili tudi iz teh nov tlak po sredi ulice.

Maribor

□ Ban ing. Dušan Sernee si je v sredo zvečer ogledal v spremstvu okrožnega inšpektorja dr. Schaubacha in tajnika Suše kopalnišče na Mariborskem otoku ter se je glede gradbe kakor higijenske ureditve kopalnišča zelo priznalo in pohvalno izrazil.

□ Zvezo Maribora z Mariborskom otokom po Dravi z motornim čolnom odpravi »Dravska plovnica, d. z. o. z.« jutri, na Vidov dan. Ob pol 12 se bo vršila na pristani v Mariboru svečana blagoslovitev in krst. Kurnica je gsopa ing. Keršičeva. Nato se peljejo povabljeni gostje z motornim čolnom do Mariborskega otoka, kjer bo zakuska. Nato se motorni čoln izroči prometu. Motor ima 30 HP! je 11 m dolg, 2,25 m širok in pogreza 60 cm, ima 60 sedežev. Tok Drave je precej deroč in sicer 12 do 14 km na uro; motor mora tedaj premagati 24 km, da lahko vozi proti toku. Za vožnjo navzgor porabi sedaj 20 minut; rabil bo pa manj. Nazaj rabi 9 minut. Motor je specialen angleški fabrikat. Čoln sam je izdelala znana dunajska trdnica Aleksander Matl, katere lastnik osebno uvaja osebe motornega čolna. Pristanjšče bo troje. Konstrukcija je taka, da zadostuje vsem varnostnim predpisom. »Dravska plovnica«, katere družabnika sta inž. Peter Keršič, zastopnik ti Fiat v Mariboru, in dr. E. Feldman, graščak na Puchensteinu v Meži pri Dravogradu, bo naročila še en motorni čoln, čim se izkaže rentabilnost podjetja, o čemer pa ni dvomiti, ker je ta zveza najugodnejša, ker omogoča vstop sredi mesta in izstop pri mostu otoka in to po prijetni hladni vožnji. Čoln bo obratoval dvakrat na uro. Vožnja bo stala v obe smeri 10 Din, samo v eno smer pa 6 Din. Pribite za sedež na zadnjem krovu v prvem razredu pa znaša 2 Din. Otvoriti se nameravajo tudi druge linije, tako v Ptuj in druga mesta od Dravi, čim se bo pokazalo zanimanje občinstva.

□ V Studenih bo v nedeljo 29. junija pri sv. Jožefu teoforična procesija z Najsvetjšim. Ob 8 slovesna sv. maša; nato se razvije procesija po cestah kakor druga leta. Razvstitev je sledeča: križ, šolski otroci, mošje, Kat. slov.

Naša SPELCA nam je na Dunaju umrla.

Rodbini Scherbanova - Severjeva

izobraževalno društvo, ženska zveza, Marijin vrtec, otroški vrtec, godba, pevci, duhovščina z Najsvetejšim, zastopniki občine, orožništvo, ženske, Občinstvo se naproša, da dostojno počasti Večnega Kralja.

□ **Smrtna kosa.** Umrli je v starosti 67 let posestnik Josip Neudl, Nasipna ulica 42. Pogreb bo jutri ob 17 iz mrtvašnice na mestnem pokopališču v Polbrežju. Pokojni Neudl je bil svojčas kot osnažnik v Mariboru splošno znan.

□ **Služba božja na planinah.** Na Peci bo 29. junija, na praznik sv. Petra in Pavla, ob 9 sv. maša, ki jo bo opravil član »Aljažvega kluba«.

□ **Nekaj otočne statistike.** Od vključeno 35. do 24. junija je bilo na Mariborskem otoku 6559 kopalcev; povprečno dnevno 656 kopalcev. Drugih obiskovalcev je bilo v tem času na otoku 3561. Izposodilo se je v tem času skupno 15 rjuh, 34 obrisač, 70 damskih kopalnih oblek, 327 moških kopalnih oblek.

□ **Prvokrat v Mariboru** — prvokrat v državi bo razstava, kakor jo jutri in pojutrišnjem priredi tukajšnja pomožna šola. Razstavljeni bodo izdelki pomožne šole, ki se seveda ne smejo presojati z gledišča izdelkov osnovne šole. Zlasti zanimivi pa bodo na tej razstavi pripomočki, s katerimi je mogoče dognati inteligentno stopnjo, inteligentno starost in bistvo inteligentne zaostlosti posameznega otroka. Takšni pripomočki bodo prvokrat razstavljeni v Mariboru — prvokrat v naši državi. V svrhu natančnejšega vpogleda v uporabo teh izdelkov bo jutri in pojutrišnjem ob pol 11, jutri tudi ob pol 17 vodil obiskovalce po razstavi upravitelj pomožne šole.

□ **Rezervnim častnikom.** V spomin na kopensko bitko bo jutri 28. junija ob 10 v stolnici slovesen rekvijem. Obležka svečana za stroj ali civilna z društvenim znakom. — Na tezenskem dirkališču postroj ob 7.45, nato skupno z aktivnimi častniki odhod k cerkvenemu opravilu v stolnici.

□ **Poizkusna vožnja** z motornim čolnom se je vršila v sredo proti večeru od »Malih Benetk« *proti Mariborskemu otoku. 20 minut nazgor. Ob levem bregu vse polno ljudi; ravnotakvo na državnem mostu in dravski brvi. Sijajno jo je rezal »Maribor« *skozi deroče dravsko vodovje. In navzdol! Večer je že legel nad obdravsko prestolico. Ob pristanku in raz državnega mosta maha množica v pozdrav; posrečilo se je. Imenitno se je posrečilo. Sigurnosti in veselja je treba za upravljanje tega sijajnega podravskega vozila. Zlasti tam od Mariborskega otoka navzdol se je pokazalo. Zguncalo je malo poizkusnice tam zgoraj. Razume se: tudi mariborski častniki so bili zraven ter ugotovili: lištno je.**

□ **V Prosvetni knjižnici** so med drugim sledeče knjige na razpolago: S. Rohmer, Der Ring des Severa; Bablou; E. Wallace, Der 6. Sinn des Mr. Reeder; F. L. Packard, Das verschlossene Buch; A. Christie, Der blaue Express; V. Williams, Die rote Messe; H. West, Das Rabenhaus. In der Steinwüste itd. Sigrid Undset, Frau Hjelde; H. Bremond, Mystik und Poesie. Izposojajo se knjige dnevno od 8 do 12 in od 15 do 18.

□ **Nezgodba v delavnici državnih železnic.** 49 letni železniški delavec Aleksander Sapac je pri delu padel v kanal precej globoko ter zadobil pri padcu poškodbe na vratu in ramenih. Prepeljan je bil v splošno bolnišnico.

□ **Rokoborbe** so zaenkrat glavna atrakcija v Mariboru. Vsak dan kaj novega. Včasih bolj za šalo, včasih pa hudo zares in — trdo. Zlasti mladine je veliko zraven; vse bi bilo v redu, ko bi se le tako neznansko ne drla in pa, ko bi opustila nepotrebne medklice. Moti to; zelo moti. Ferlikst! Zelo fair igraja Jugoslovani Janež ter Avstrijec Kawanj.

□ **Letovanje v Martinšćici.** Prva skupina, dijaki srednjih šol (moškega spola), odhajajo iz Maribora 30. junija z vlakom ob 17.20. Sestane na kolodvoru najmanj pol ure pred odhodom vlaka. Vozna cena iz Maribora glavni kolodvor do Sušaka stane 35 Din (četrtinska). Denar izroči vsakdo zbiratelju na kolodvoru. — Vsakdo naj vzame s seboj: eno potno obleko na sebi, kopalne hlačke ali kopalno obleko, kratke plave hlačke za veslanje, običajno belo majico, 2 plati, najmanj dva para perila in nogavic, po dve paljni srjaci, ščetko za zobe, čašo iz aluminija, nato po možnosti priprave za tenis in kdor namerava na planinske izlete: močne okovane čevlje in plašč.

Celje

□ **Vpisovanje v osnovno in meščansko šolo pri šolskih sestrah** v Celju bo 29. in 30. junija ter 1. septembra. Š šola je združen internat, v katerega se sprejemajo učenke, ki obiskujejo osnovno, meščansko, trgovsko šolo in gimnazijo. Imajo tudi priliko, izobraziti se v godbi in raznih modernih jezikih. — Zavod šolskih sester v Celju.

□ **Avtobus Celje—Dramlje** bo v nedeljo, dne 29. junija k blagoslovljenju motorne brzgalne v Dramljah vozil opoldne izpred kolodvora Celje ob 12.25 do Dramelj in se bo iz Dramelj vračal kakor ob sredah in sobotah. Zvečer pa bo isti avtobus izpred kolodvora Celje ob 19. odhajal v Dramlje po običajni poti po goste ter bo odhajal iz Dramelj med 21.—22. Gostje, ki želijo zvečer v Dramlje, se torej lahko poslužijo posebnega večernega voza.

□ **Tombola krajevnega odbora združenja voj. invalidov** v Celju, ki bo obsegala imenitno dobitke, se boje vršila dne 6. julija, v slučaju neugodnega vremena pa 13. julija 1930.

Brežice

□ **Osebnostna vest.** Prestavljen je od tukajšnjega okrajnega sodišča k okrajnemu sodišču v Celje avskultant g. Roš Bogomir. Na njegovo mesto pa pride sodnik g. Dokler Zvonko iz Kotevja.

□ **Prvo sveto obhajilo.** V nedeljo dne 29. t. m. bo letos prvo sveto obhajilo v župni cerkvi.

□ **Vidov dan.** Kakor po navadi bo tudi letos na Vidov dan dne 28. t. m. ob 9. uri uradna sv. maša v župni cerkvi za urade in šole.

Ptuj

Ljudstvo je že pričelo tarnati radi suše, ki tembolj pritiska, ker so nastopili vroči pasji dnevi. Vročina velika, dežja pa nič. Vrtnina, žito in drugi pridelki, razen vinogradov, željno pričakuje mokrote, da si ugasni žejo. Prosimo Boga, da nam da dežja.

Obveščamo. V torek postavimo »Slovenčev« *tablo na dvoriščnem zidu velike kasarne v Panonjski ulici nasproti pošte, kjer bo vsak dan nalepljen »Slovenec«*. S tem bo ustrezno želji prebivalstva, da zamore čitati »Slovenca«, ki prinaša vesti iz celega sveta. Pri tej priliki ponovno opozarjamo ptujski in ljutomerski okraj na ekspozičuro »Slovenca« *na Minoritskem trgu, ki sprejema dopise in vsa naročila (oglas, inserate itd.) za »Slovenca«*.****

Novo mesto

Župan našega mesta, g. dr. Režek, je težko obolel. Zdravi se v Leonišču v Ljubljani.

Nesreča pri delu. Na Brodu pri Novem mestu je stal Martin Pirnar, tesar, pri obijanju stopra na odru. Nevedoma je stopil preveč na kraj deske, ki se je prevrgla in on je padel doli ter se precej poškodoval na nogi.

Popravljanje hiš. G. Seidl, trgovec s steklenino, je pričel popravljati svojo hišo na trgu Kraljeviča Petra. Staro z deseticami krito streho je vrgel doli in bo napravil novo z opeko krito. Bil je res že zadnji čas, kajti le dve hiši sta kazili naš trg. Ostane le še ena hiša, a upamo, da bo tudi ta kmalu dobila drugo lice. Tudi g. Jos. Bergman, lekarnar, je dal svojo hišo, ki stoji še iz starih časov z arkadami, lepo preslikati. Med stebri so obešene lepe pletene košare polne cvetja. Res lep pogled je sedaj na naš trg, kajti vse hiše imajo več ali manj okrašena okna s cvetjem in vse so kolikor toliko lepo preurejene.

Za frančiškansko cerkev je izdelal krasno sliko sv. Antona puščavnika č. g. p. Ladislav Pintar. Slika je vsestransko zelo leto in umetniško delo in slikana z oljem v krasnih harmoničnih barvah ter predstavlja svetnika v puščavi, ki moli iz knjižice pred križem. Obešena bo ta slika pri vходу v kapelico sv. Antona Padovanskega.

Sport

Slovan : Ilirija

V soboto in nedeljo na igrišču Ilirije ob 18.

Novi prvak Slovenije ne zamudi prilike, da se čim bolj pripravi na tekme za državno prvenstvo. Imeli smo Madjare v Ljubljani, ki so naleteli v Iliriji na enakovrednega nasprotnika. V soboto in nedeljo pride v Ljubljano dunajski Slovan profesionalno moštvo. Slovan je že pred leti gostoval v Ljubljani in zapustil radi lepe kombinacijske igre dober vtis. Slovan se je od tega časa še bolj tehnično in taktično izpopolnil, kar je prišlo najbolj do izraza v zadnji tekmi z prvakom Avstrije Rapidom, ki je končala s 3:3. Ta rezultat, dosežen na Rapidovih tleh, jasno priča, da Slovan zna zaigrati nogomet. Zato je tudi prav, da si je izbrala Ilirija za glavni poizkus oziroma trening pred tekmami za državno prvenstvo ravno to kombinacijsko moštvo.

Sploh so pa težke mednarodne tekme prepogoz za razvoj moštva. Vsi ljubitelji nogometa se gotovo še spominjajo, v kakšni formi je bila Ilirija, ki je igrala redno večje mednarodne tekme. Ko se pa take tekme niso več tako redno vršile, je tudi kvaliteta moštva precej padla.

V letošnji sezoni smo že imeli priliko videti par lepih tekem. Izločilno kolo za državno prvenstvo se vrši 6. in 13. julija; in sicer prva tekma v Ljubljani, druga pa v Zagrebu proti Konkordiji. Tekme z Slovanom bodo pokazale, ali bo naš prvak izšel iz izločilnih tekem zmagovito. Radi tega bodo ti dve tekmi zelo zanimivi in gotovo bodo priložili ljubitelji nogometa na svoj račun.

MARIBORSKI SPORT

V kolo mednarodnih rokoborb. Rokoborbe postajajo dan za dnem bolj popularne. Dokaz temu je, da je v sredo zvečer nad 700 gledalcev napolnilo verando v pivovarni Union. Najprej sta nastopila prvaki Italije v srednji kategoriji Marko de Petri proti Ličanu Bosniću, Italijan, ki se bori jako fair, je sigurno zmagal v 16. minuti nad Bosnićem. Nato je sledila borba med avstrijskim prvakom v srednji kategoriji Kawanjem in madžarskim šampionom Bognerjem. Končala je po 25. minuti neodločeno. Borba je bila jako zanimiva in napeta. Kot tretji par sta nastopila v odločilnem boju Jugoslovani Janež in Bolgar Belić. Oba nasprotnika sta se vidno potrudila drug drugega položiti na deske. Beliću, ki je močnejši od Janeža, se je posrečilo v skupnem času 36 minut položiti na deske. Publiku pa menda to ni bilo všeč. Nastal je hrup. Baj Janež ni ležal tri sekunde. On sam pa je po borbi izjavil, da je zmaga Belića popolnoma upravičena. V interesu nadaljnjega rednega poteka rokoborbe apeliramo na občinstvo, da naj opusti nepotrebne medklice in prepusti odločitve edino sodnikom.

RAZNO

Carnera posnema Schmelinga. V Filadelfiji se je vršila ljuta in ogorčena borba med italijanskim orjakom Primo Carnera (118 kg) ter črnecem Godfroy (113 kg). V prvih štirih rundah je bil boj precej izravnat, kajti ne eden ne drugi obeh bokserjev ni bil v premoči. V peti rundi pa je zamorec, ki je znan kot jako trdovraten borec, s prepovedanim udarcem pod pas položil Carnera na tla, Italijan je bil radi silnega udara seveda nesposoben za nadaljevanje. Sicer mu pa niti ni bilo treba misliti na to, ker ga je sodnik proglasil za zmagovalca, dočim je bil Godfroy diskvalificiran.

Evropski finale za Davisov pokal se bo vršil od 11. do 13. julija v Genovi med Italijo in Japonsko. Zmagovalce tega srečanja bo 8 dni pozneje v Parizu nastopil proti teamu Združenih držav, ki je nadvladal konkurente ameriške zone.

Schmeling dobil 177.000 dolarjev. Za navržek poleg naslova svetovnega prvaka je dobil Schmeling še okoli 10.000.000 Din. Od tega je izplačal Biluovu 20 odst., Joe Jacobu 7½ odst., ter Charles Roseju 6 odst. Schmelingu je torej ostalo še vedno okoli šest in pol milijonov dolarjev. Marsikdo bi si niti ne želel več, toda Schmeling bo zaslužil prav gotovo še mnogo milijone.

Lahka atletika. Za prvenstvo Češkoslovaške so se v Brnu dosegli sledeči rezultati: 100 m Engl 12 sek.; 200 m Jahn 28 sek.; 400 m Wikupil 51,6 sek.; 800 m Strniste 1:58,8 min.; 5000 m Kosciak 15:27,4 min.; 110 m lese Jandera 15,7 sek.; 400 m lese Dostal 58 sek.; krogla Douda 14,26 m; skok v višino Stanislav 1,85 m; met kladiva Prusa 41,01 m; disk Vanauek 44,92 m; skok s palico Koreis 3,81 m.

Gospodarstvo

Naše socialno zavarovanje

Iz pravkar objavljenih statistik OUZD posnemamo o zaposlenosti zavarovancev po strokah podatke.

Letos vsebuje statistika tudi podatke o številu obratov. Vseh obratov je 24.156, največ v gospodinjstvu 6175, nadalje v oblačilni industriji 3954. Povprečno število članov v obratu je bilo sledeče (v oklepajih od tega števila moških članov): poljedelstvo 4 (8), promet 2 (2), rudarstvo in topilnice 14 (12), kamenje in zemljine 15 (12), kovinska 6 (5), kemična 16 (13), tekstilna 34 (10), papirna 50 (30), usnje 8 (7), les 4 (4), hrana in pijača 3 (2), gostilne, kavarne in prenočišča 2 (—), oblačilna 2 (1), gradbena 12 (12), poligrafija 12 (8), saniteta, higijena 4 (2), trgovina in skladišča 2 (1), pisarne, den. zavodi 3 (2), gospodinjstvo 1 (—), gledališča, prosti poklici, razno 2 (1). Iz te statistike je razvidno, da so največji obrati v papirnici in v tekstilni stroki, kjer je obrt slabo razvita, v ostalih strokah pa prevladujejo številni obrtni obrati.

Statistika članov po industrijskih skupinah in zavarovana mezda na dan 30. junija 1929 pa izgledajo takole:

	30. 6. 1928		30. 6. 1929	
	Štev.	Mezda Din	Štev.	Mezda Din
Poljedelstvo	1.013	26.53	939	27.98
Promet	1.682	28.40	1.510	27.74
Rudarstvo	185	31.05	178	32.52
Kamen	5.918	27.34	6.075	28.49
Kovinska	8.060	23.20	8.841	24.59
Kemična	2.096	32.78	2.437	33.08
Tekstilna	7.240	25.10	8.308	26.80
Papirna	2.088	30.16	2.362	32.58
Usnje	2.408	30.36	2.418	31.00
Lesna	14.320	26.14	16.301	27.37
Hranilna	5.324	23.80	5.573	24.16
Gost., kavarne	2.976	20.11	3.164	20.85
Oblačilna	10.247	14.73	10.682	15.90
Gradbena	11.656	31.19	13.459	32.62
Poligrafija	928	38.11	911	37.89
Saniteta	1.724	22.37	1.902	23.13
Trgovina	5.532	22.78	5.699	23.92
Pisarne, banke	1.044	35.52	1.285	38.27
Gospodinstvo	7.037	14.84	7.558	15.11
Prosti poklici	1.025	31.97	1.152	32.53

Skupno število zavarovancev je znašalo 30. junija 1929 100.744, od tega 69.528 moških in 31.216 žensk (odgovarjajoče številke 30. junija 1928. leta 92.493, 68.848 m., 29.145 ž.). Celokupna dnevna zavarovana mezda je znašala 2.59 (2.285) milij. Din. povprečna dnevna mezda pa 25,72 (24,49) Din. od tega moški člani 28,46 (27,08) Din., ženski 19,61 (18,85) Din.

Največ članov je zaposleno v lesni stroki, nadalje v gradbeni in oblačilni stroki. Najvišjo zavarovano mezdo izkazujejo pisarne, denarni zavodi s povprečno 38,27 (35,52), dočim je povprečna dnevna mezda padla v poligrafiji od 38,11 na 37,89.

Najslabše plačane stroke so: Gospodinjstvo 15,11 Din (14,84), od tega moški 23,37 Din., ženske 14,96 Din., nadalje oblačilna industrija 15,90 (moški 17,35, ženske 13,79 Din.). Pod povprečjem so plačani moški zavarovanci v teh-le strokah: Kovinska, lesna, hrana in pijača, gostilne, oblačilna, saniteta, trgovina, gospodinjstvo. Nadalje so plačane ženske v teh-le strokah pod povprečjem: Promet, rudarstvo, kamenje, oblačilna, trgovina in gospodinjstvo. Najvišja moška plača je v poligrafiji s 41,36, v trgovini 40,18 Din., najvišja ženska pa v pisarnah 33,60, v poligrafiji 31,56 in v prostih poklih 30,11 Din.

IZKAZ O STANJU NARODNE BANKE

Z dne 22. junija 1930. (Vse v milij. Din. v oklepajih razlika napram izkazu z dne 15. junija 1930.) Aktiva: Kov. podlaga 3251 (—11,3), tečajna razlika 11624 (—80,7), posojila: menična 1113,2, lombardna 227,7, skupaj 1341,0 (—1,3), račun začasne zamenjave 161,9 (—2,0); pasiva: bankovci v obtoku 5114,1 (—90,7), račun začasne zamenjave 161,9 (—2,0), drž. terjatve 247,0 (+11,8), obveznosti: žiro 1105,8, razni računi 162,5, skupaj 1268,4 (—11,3) — ostale postavke neizpremenjene.

□ **Premovanje konj.** Konjerejsko društvo za dravsko banovino poroča, da se vrši letošnje premovanje plemenskih konjev po odredbi kraljevske banke uprave z dne 18. junija t. l. št. III.-9085-1, in sicer: Dne 15. jul. ob 10 pri Sv. Lenartu v Slov. gorah, za sodni okraj Sv. Lenart; dne 16. jul. ob 8 v Ptuj za sodni okraj Ptuj; dne 17. jul. ob 8 v Ormožu za sodni okraj Ormož; dne 19. jul. ob 9 v Beltinju za okraje Dolnja Lendava in Murska Sobota; dne 23. avg. ob 8 v Kranju za okraje: Kranj, Radovljica, Ljubljana okolica in Litija. Na ta premovanja so dopuščeni le plemenski konji mrzločrnih pasem. Le za toplotkrne pasme so pa določena premovanja: Dne 18. avg. ob 8 v Ljutomeru za okraj Ljutomer; dne 24. avg. ob 8 pa v St. Jerneju na Dolenjskem za okraje: Brežice, Krško, Novo mesto in Litija.

Borza

DENAR

V današnjem deviznem prometu so bili tečajji deloma slabši, deloma pa so ostali nespremenjeni. Promet je bil srednji, največ pa ga je še bilo v devizi Dunaj. Kakor običajno, je Narodna banka krila vse povpraševanje in intervenirala v vseh zaključnih devizah.

□ **Ljubljana.** (V oklepajih zaključni tečajji.) Amsterdam 2269,50—2275 (2272,50). Berlin 1348 bl. Bruselj 789,04 bl. Budimpr. 989,04 bl. Curih 1094,40 do 1097,40 (1095,90). Dunaj 796,59—799,59 (798,09). London 274,80 bl. Newyork 56,335—56,535 (56,435). Pariz 222,03 bl. Praga 167,39—168,19 (167,79). Trst 296,25 bl.

□ **Zagreb.** Amsterdam 2269,50—2275,50. Berlin 1346,50—1349,50. Bruselj 789,04 bl. Budimpr. 988,10 do 991,10. Curih 1094,40—1097,40. Dunaj 796,59—799,59. London 274,40—275,20. Newyork 56,335 do 56,535. Pariz 222,03 bl. Praga 167,39—168,19. Trst 295,203—297,203. — Skupni promet brez kompenzacij je znašal 5,76 milij. Din.

□ **Belgrad.** Amsterdam 2269,50—2275,50. Berlin 1346,50—1349,50. Bruselj 787,54—790,54. Budimpešta 988,10—991,10. Curih 1094,40—1097,40. Dunaj 796,59—799,59. London 274,40—275,20. Newyork 56,335 do 56,535. Pariz 221,03—223,03. Praga 167,39—168,19. Milan 295,25—297,25. Sofija 40,71—41,21.

□ **Curih.** Belgrad 9,1275. Amsterdam 207,75. Atene 6,69. Berlin 122,96. Budimpešta 90,275. Bukarest 3,065. Dunaj 72,825. London 25,0725. Newyork 515,90. Pariz 20,2575. Praga 15,31. Sofija 3,74. Varšava 57,55. Kopenhagen 138,125. Stockholm 138,625. Oslo 138,125. Helsingfors 12,98.

□ **Dinar notira na Dunaju** (deviza) 12,52875, (valuta) 12,50, v Londonu, Newyorku in Pragi nespremenjeno.

VREDNOSTNI PAPIRI

Državni papirji so danes ostali v glavnem nespremenjeni. Le 7% Blairovo posojilo je popustilo. V bančnih delnicah je bil nekaj prometa v nespre-

Učenjak in učitelj.

mož duha, spoštovan od vseh, ki ga poznajo, slaven tudi čez meje svoje domovine, je profesor dr. F. Ne razširja samo vede, ampak vpliva tudi s svojim delovanjem.

»Duševno delo zahteva pobude, ne pa razburjenja,« *naglašava vedno z največjim poudarkom. »Najboljša pijača za duševnega delavca je kava Hag brez kofeina. Ta kava daje neomejen užitek, ker je najboljša zrnata kava, kateri je odvzet nepotreben in marsikateremu škodljiv kofein. Kava Hag varuje živce in oživlja polet misli.«*

Privoščite sebi in svoji družini odlej kavo Hag, doma kakor tudi na počitnicah! Dobiva se v vsaki boljši prodajalnici s kolonialnim blagom. Tudi v kavarnah in hotelih točijo na željo kofeina prosto kavo Hag.

menjenih tečajih. Med industrijskimi delnicami so se danes zaradi učvrstitev na Dunaju učvrstile tudi delnice Trboveljske in dosegle konec borze že tečaj 425. V ostalem je bila med industrijskimi papirji zaključena edino še Osiješka Sečerana po 360, primerjaječ včerajšnje zaključke po 360 in 355.

□ **Ljubljana.** 8% Bler. pos. 95,50 bl. 7% Bler. pos. 85 bl. Celjska pos. 160 den. Ljublj. kred. 122 den. Praštediona 905 den. Kred. zavod 170 den. Veveč 128 den. Stavbna 40 den. Sešir 105 den. Ruše 280—300.

□ **Zagreb.** Drž. pap.: 7% inv. pos. 87—87,50, agrari 54,50—54,75, vojna škoda ar. 432,75—433,50, kasa 433—433,50 (433), 7. 432,50—433,50, 8. 434 bl., 12. 432,50—434, 8% Bler. pos. 95—97, 7% Bler. pos. 84,50—84,75 (84,50), 7% pos. Drž. hip. banke 83,50 do 84,25, Pos. mesta Zagreba 75 bl., Tob. srečke 30—40. — **Bančne delnice:** Ravna gora 75 bl., Hrvatska 50 d., Katolička 36—38, Poljo 57,50—58 (58), Kredita 96—100, Union 194—195 (194), Jugo 78 de 78,50 (78), Lj. kred. 122 d., Medjunarodna 63 d., Narodna 8900 b., Obrtna 36 d., Praštediona 900 do 910, Elna 161 d., Srbska 180 d., Zemaljska 133 do 136 (135). — **Industrijske delnice:** Nar. sum. 24 d., Guttman 160—169, Slaveks 66 d., Slavonija 200 do 210, Našice 1300 b., Danica 107—112, Pivara Sar. 230—320, Sečerana Osjek 350—360 (360), Nar. ml. 20 d., Osj. ljev. 175 d., Brod. vag. 110—120, Union 115 d., Veveč 128 d., Isis 33 d., Ragusea 392—400, Jadr. plov. 505 bl., Trboveljska 425—430 (422,50 425).

□ **Belgrad.** Narodna banka 8180—8250, 7% inv. pos. 89,50—90 (89,75, 89, 88,75), agrari 56—56,5f (56), vojna škoda promptna 442,25—442,75 (443,50), 8. 447,50—448,50, 11. 438,50—454,50 (453), 8% Bler. pos. 96,50 bl., 7% Bler. pos. zaklj. 85,75 (4000 dol. nom.), 7% pos. Drž. hip. banke zaklj. 86,25 (100). □ **Dunaj.** Don. sav. jadr. 92,95, Wiener Bankverein 18,20, Creditanstalt 47,60, Escomptes, 159,60, Zivno 94, Aussiger Chemische 179,50, Guttman 20,15, Alpine 23,6

Nova zmaga nad Atlantskim oceanom. Zgoraj angleški letalci Kingsford Smith, Stannage (brezžični telegrafist), van Dyke (pomožni pilot), kapitan Saul (pilot). Spodaj znani Kingsfordov aparat »Southern Cross«, na katerem so zgoraj naštetih letalci preleteli Atlantski ocean.

Kilimandžaro – premagano

Letalska ekspedicija v osrednjo Afriko

Avstrijski Aeroklub in društvo prijateljev naravnogodovinskega muzeja sta priredila v preteklem tednu na Dunaju predavanje o letalski ekspediciji v osrednjo Afriko. Ob tej priliki je prvič letelo letalo nad dvema ogromnima gorama Afrike, nad Kilimandžarom (6200 m) in Kenjo (5520 m). O ekspediciji je imel grof Franc Khevenhüller predavanje, iz katerega posnemamo sledeče:

V novembru preteklega leta se je podal grof Khevenhüller z Dunaja preko Genove do Mombaze, pristanišča angleške vzhodne Afrike.

Dr. Helen Keller, gluha in slepa ameriška pisateljica, ki je svetu dokazala, kaj vse se lahko doseže z energijo in delom, praznuje danes petdesetletnico svojega rojstva. Njena »Zgodovina mojega življenja«, v kateri opisuje svojo vzgojo po ženski učiteljici, je po vsem svetu vzbudila največjo pozornost. Kellerjeva je nadzornica v zavodu za slepe in gluhe.

Od tam je šel v Nairobi, glavno mesto kolonije Kenja, zbral karavano in potoval s sedmimi tovornimi avtomobili s proviantom za 40 mož do kraja, kjer je našel primeren naraven prostor za pristanek težkega Fokkerjevega letala in s tem bazo za polet čez Kenjo in Kilimandžaro.

Pilot Mittelholzer pa je pripeljal letalo iz Züricha, čez Rim, Sicilijo in Tripolis v Aleksandrijo, kjer sta vstopila v letalo baron Rothschild in kapitan Wood. 4. januarja so prispeli v Nairobi, potem ko so preleteli v sedmih urah in pol pot, za katero rabi nilski parnik 14 dni. Ze za naslednji dan, 5. januar, so določili polet čez Kenjo. Do tedaj čez Kenjo še ni nihče letel. Marsikateri pilotje so to že hoteli, vendar so jim odsvetovali, češ, da se v taki višini in po tako vročem zraku težko leti. Mittelholzer pa je dejal, da bo startal v zgodnjih jutranjih urah in se na ta način izognil vročini. In v resnici so naslednjega dne ob šestih zjutraj startali baron Rothschild, Mittelholzer in Künzle. Pokrajina do velikana, ki leži 200 kilometrov daleč od Nairobi, je zelo raznolična in pokrita s plan-tažami kave in banan. Vedno višje in višje se je dvigalo letalo. Mittelholzer je pričel filmati. Künzle pa je mesto njega pilotiral. Ob osmih je bilo letalo 5800 metrov visoko in nekaj minut pozneje je letalo z drznimi možmi preletelo drugi najvišji vrh Afrike. Eden afriških velik-kanov je bil že premagan.

Sedaj je prišel na vrsto drugi velikan, Kili-mandžaro, najvišji vrh Afrike. 25. januarja ob pol šestih zjutraj je zaklical kapitan Wood »Vsi možje k letalu!«. Kmalu nato je letalo startalo. Na njem so bili grof Khevenhüller, baron Roth-schild, Wood, Mittelholzer, Künzle in Weg-mann. Letelo je v smeri proti jugovzhodu in sicer pogosto samo deset metrov visoko nad krasno pokrajino. Očem drznih letalcev so se nudili krasni prizori. Videli so nešteto bežičnih zeber, gazel, antilop itd. Le dve živali se nista

ustrašili letala: sredi pokrajine sta stala dva, kakor iz kamna izklesana leva in sta, pripravljena na boj, mrko gledala čudnega ptiča nad seboj. V višini 3000 metrov so drzni letalci zapazili 2915 metrov visoko goro Lengai. Oblika in barve te gore dokazujeta, da je to še delu-joč vulkan. Na vzhodu se je dvigal Kibo, ki je bil kljub daljavi 180 kilometrov, videti še ved-ne ogromen. Kmalu so opazili velikansko maso, gigantski vulkan Kilimandžaro, cilj njihovega poleta. Do višine 3300 metrov je pokrit z go-zdovi. Letalci so se nahajali v tem trenutku 5200 metrov visoko. Ze so opazili prve obrise vulkanskega žrela, toda treba se je bilo dvig-niti še 1000 metrov višje. Temperatura v letal-ski kabini je padla na ničlo. Dihanje je postajalo od minute do minute težje, kisikovih apa-ratov pa niso imeli s seboj. Kilimandžaro se-stoji iz dveh grebenov, Kibo in Mavensi. Zrač-na črta med njima znaša 50 kilometrov. Letalo je najprej obkrožilo Kibo, letelo proti Mavensi, ga obkroževalo, se dvigalo vedno višje in deset minut pozneje v višini 6300 metrov pre-letelo najvišjo goro Afrike. Ob tej priliki so vi-deli žrelo ognjenika, čigar premer znaša dva kilometra in pol. S tem je ekspedicija dosegla svoj cilj.

Egiptovski diplomati — učenci jezuitov

Egiptovska vlada je v Londonu, Parizu in Rimu zastopana po samih jezuitskih učen-cih. Vsi trije (Sesostris Sidarus bej, Mohamed Fakhry-paša in Sadek Vahba-paša) so moha-medanci. To zanimivo dejstvo je bilo omenje-ne na nekem banketu starih jezuitskih učen-cov v Kairu, ki se ga je udeležilo 300 oseb. Kraljevi glavni ceremonijar je tudi učenec jezuitov. Egiptovski poslanik v Parizu je imel na banketu govor, v katerem je naglasil, da je ob priliki svojega obiska v Španiji iz hval-ležnosti obiskal tudi grad Ignacija Loyola. Ravno tako je tudi jezuitskemu generalu v Rimu podaril zahvalno knjigo.

Najstarejši znanec policije

Gospod Edvard Morley ali Edvard O'Neil ali Edvard Miller ali Edvard Newman je star znanec londonske policije, najbrže najstarejši. Kajti že pred 50 leti, ko je vladal v Angliji še lord Palmerston, se je pričelo to poznanstvo. Uradniki, ki so ga zaslišavali radi številnih žepnih tatvin, so že davno pomrli, pa tudi njihovi nasledniki. Toda stari Morley ali O'Neil ali Miller ali Newman ali kakor ga že hočemo imenovati, je še vedno tu. Pa tudi svoje zveze s policijo zna od časa do časa obnoviti, čeprav so njegovi črni lasje postali že snežno beli in koraki utrujeni. Ta počas-nost pa bi mu zadnjič kmalu škodila. Na lon-donskem kolodvoru Viktorija se mu je sicer posrečilo, da je nekemu potniku izmaknil iz-pred nosu potni kovček, toda ni bil več do-volj gibčen, da bi jo pravočasno odkuril. Tako so ga pa dobili v roke, še preden je spravil kovček na varno. Peljali so ga na bližnjo po-licijsko stražnico, od koder so ga nameravali prepeljati v policijske zapore. Neki policist je čakal s starcem na »Črno Marijo«, kakor ime-nujejo v Londonu našega »Zelenega Henrika«. Ko je ta prispel, je zapustil policist 83letnega varovanca samo za nekaj sekund, da bi dal vozniku nekatera navodila. Ta trenutek pa je porabil stari, da je skozi stranska vrata ušel ven. Bila je to njegova pot v svobodo, kajti Morley ali O'Neil ali Miller ali Newman je od tedaj izginil. Policija pa je precej osramočena, kajti, da bi ušel 83letni starec, se ji še ni pri-petilo.

Bolivjski uporniki ujeli nemškega generala. Gene-ral Kundt je izstopil iz nemške armade, da bi kot načelnik generalnega štaba reorganiziral bolivijsko armado. Te dni so bolivijski uporniki generala Kundta ujeli in ga imajo zaprtega v glavnem mestu La Paz.

Pomanjkanje hrane v Moskvi

Moskovski dopisnik ruskega lista »Socija-lističeski vjestnik«, ki izhaja v Berlinu, javlja svojemu listu, da se v Rusiji bolj in bolj čuti glad, tako, da mnoge izkušene sovjetske me-ščane že sedaj spreletava groza. Ze sedaj trpe moskovski prebivalci pomanjkanje hrane, mnogi od njih pa že gladujejo. Svežega mesa se sploh ne dobi, na karte se dobi slanina in konzerve; pa še to dobe samo delavci. Jajca se dobe samo na otroške listke in sicer pet komadov za en mesec, po 6 kopejk eno jajce. Mleko se dobiva samo za otroke trikrat na teden. Ravno tako se samo za otroke dobi bel kruh, mast se dobi samo na listke, 300 gramov mesečno. V trgovinah in na trgu je brez listka mogoče le z največjim trudom kaj kupiti. De-set jaje stane 1 rubelj 80 kopejk, maslo 12 rubljev kilogram itd. Položaj rešujejo zaenkrat ribe, katerih je dovolj, in pa krompir slabe kakovosti.

Novi nemški državni finančni minister dr. Dietrich

Krsta št. 139

Po dolgem času so na Dunaju zopet en-krat odprli kapucinsko grobnico, da bi položili vanjo mrtvega Habsburžana. Bila je to krsta št. 139. Prva, ki sta bila tu pokopana, sta bila cesar Matija, ki je v začetku 17. stoletja do-ložil to počivališče za svojo družino, in njego-va soproga, cesarica Ana. Skromne in drago-cene krste stojte tu. Najdragocenejši sarkofag, ki ga je Marija Terezija naročila 26 let pred svojo smrtjo zase in za svojega soproga. Tudi daleč od domovine umrli Habsburžani leže tu, kakor cesar Maksimilijan Mehški, ki je bil ustreljen v Queretaro. Truplo zadnjega cesarja Karla še manjka. Sedaj umrli nadvojvoda Rai-ner Karl je živel v zelo skromnih razmerah in se je preživljal z zastopstvom avtomobilov in motornih koles. Pretresujoča je ceremonija, ki se je vršila tudi ob tej priliki: Za zaprtimi vrati v grobnico stoji kapucinski gvardijan in vpraša, kdo želi vstop; odgovor: »Nadvojvoda Karel Avstrijski.« »Tega ne poznam,« zadoni iz grobnice, ki ostane zaprta. To se ponovi še enkrat. Se le, ko se na tretje vprašanje glasi odgovor: »Tu išče ubog grešnik poti do zad-njega počivališča,« se vrata odpro in krsto nesejo dalje.

Diplomat za reformo moške obleke

V razgovoru s časnikarji je neki član bern-skega diplomatskega zbora izjavil, da je kljub napredku znanosti in tehnike ostala moška obleka nespremenjena, čeprav ves svet dobro ve, da predstavlja moška obleka vrhunec ne-praktičnosti in nehygieničnosti. Toda iznajditelj dovršenih strojev, učenjaki, ki znajo izračunati oddaljenost zvezd od zemlje in ki poznajo človeško zgodovino, vsak dan obešajo nase smešne iznajdbe človeške domišljije, si zabajajo ostre gumbje v srcajo in si zavijajo vral s trdimi ovratniki. Ko je moško telo dovršene oblečeno in zavito, misli dotični, da je na-d vse srečen. Moškega brez ovratnika in telov-nika nazivajo »individuim«, če pa nima zli-kanih hlač, je pa že »subjekt«. Rad bi doživel trenutek, ko bodo telovnik, trd ovratnik in dolge hlače spravili v muzej, kjer se jim bodo poznejši rodovi smejali. Diplomat je izrazil misel, naj bi se s tem vprašanjem nekoliko pozabavalo Društvo narodov. To bi bilo polno zaslug, čeprav bi ga nič kaj z veseljem ne po-zdravili tovarnarji teh mučilnih stvari.

Radio

Programi Radio-Ljubljana

Petek, 27. junija. 12.30 Plošče. 13.00 Casovna napoved, borza, plošče. 13.30 Iz današnjih dne-vnikov. 17.30 Mladinska akademija, ki jo prirede učenke šentjakobske dekliške osnovne šole v Ljubljani v proslavo rojstnega dne Nj. Vis. princa Andreja. 18.30 Koncert radio orkestra. 19.30 O ženskih organizacijah, gđc. Lebarjeva. 20.00 Dr. I. Grafenauer: Nemščina. 20.30 Prenos koncerta bel-grajskih pevskih društev s Kalimegdana. 22.00 Ca-sovna napoved in poročila.

Sobota, 28. junija: 11.00 Koncert radio or-kestra. 15.00 Rezervirano za prenos iz Beograda. 17.00 Rezervirano za prenos iz Bleda. — 19.30 Mar-jan Dobovšek: Športna ura. 20.00 Prenos iz Bel-grada. 22.00 Casovna napoved in poročila, lahka glasba.

Drugi programi

Sobota, 28. junija.

Belgrad: 9.00 Prens pravoslavne službe božje iz Saborne cerkve. 11.15 Narodne na tri gusle. 12.30 Koncert tamburaškega orkestra. 15.30 Pre-nos iz sokolskega nastopa na stadionu. 19.30 Vi-dovdan, predavanje. 20.00 Komorni koncert. 21.00 Pevski koncert akademškega okteta. 22.15 Za-bavni koncert balalajka orkestra. — Budapest: 12.05 Koncert ruskih balalajk. 18.30 Zborni kon-cert. 19.15 Večerni koncert orkestra. 20.45 Pre-davanje, nato veliki koncert vojaške godbe. — Dunaj: 17.40 Marijine pesmi. 18.00 Igračeva ma-ska, predavanje. 20.00 »Die Bettleroper« (Gay) nato večerni koncert zabavne glasbe. — Milan: 19.15 Večerni koncert orkestra. 20.45 Komedija. 21.15 Koncert komorne glasbe, nato zabavni kon-cert. — Praha: 19.30 »Beneška noč«, opereta. 22.30 Zabavni koncert. — Langenberg: 20.00 Ve-seli večer, nato zabavni koncert. 24.00 Jazz na plošče. — Rim: 21.02 Veliki večerni koncert za-bavne glasbe. 22.30 Plesna glasba jazz orkestra. — Berlin: 19.45 Lunapark orkester. 21.00 Veseli večer. — Katowice: 20.15 Večerni koncert or-kestra. 22.15 Koncert zabavne glasbe. 23.30 Ples-na glasba. — M. Ostrava: 19.30 »Beneška noč«, opereta. 22.23 Zabavni koncert.

DIŠAVE SLON

Zrakoplov »Graf Zeppelin« na berlinskem letališču. Nad njim vidimo njegovega malega tovariša D. P. N. 28. Spodaj na sliki so voditelji »Zeppelina« kapitan Flemming, kapitan Lehman in dr. Eckener.

Milan Skrbinec:

Vtisi z gostovanja naše drame po Jugoslaviji

Preskrbljeni z vsem potrebnim za pot in imenitno pripravljeni za naše nastope po jugoslovanskih odrih smo se z navdušenjem in velikim optimizmom odpravili iz Ljubljane. Pred odhodom vladali smo se slikali in onih vedrih obrazov na tej sliki še danes nismo pozabili, kajti ohranili smo svoj humor, ki nam je pomagal preko marsikaterih težav in žrtv. Posebno v začetku naše poti bi bilo zelo mogoče, da bi bil ta ali oni omagal, kajti prišlo je v gotovih ozirih marsikaj drugega, nego smo upali, da bo. V Hrvaški je bil obisk večinoma slab, celo v Zagrebu, ki šteje lepe tisoče Slovencev, ki so vrh tega še organizirani v društvu s kulturnimi težnjami, smo igrali pred slabo zasledeno hišo. A važnejše bi bilo, da so prišli Hrvači, kar smo z gotovostjo pričakovali že z ozirom na visoki cilji, ki smo si ga stavili s tem gostovanjem. Povedali smo jasno, da hočemo začeti z utrjevanjem vezi, ki nas združujejo, potem medsebojnega spoznavanja naših kulturnih dobrin. Da so prišli z istim namenom k nam oni, vemo mi vsi, da bi jih bili nestrno pričakovali, napolnili gledališče in se težko od njih ločili.

A tu v Zagrebu, kakor tudi drugod, kjer smo računali na večje obiske, je bil pri celo maloštevilnem občinstvu moralni uspeh — ne pomislim si čisto nič to izgovoriti — veliki Povsod!

Pri tem je treba pomisliti, da ostala Jugoslavija ne pozna tako dobro vrednosti naše drame, da nas je prišlo občinstvo celo s skepto gledat in poslušat. In v zvezi s tem smo zmagovito prodrli. In ti umetniški uspehi, ki jih povsod žanimo, so nam ne le ohranili naš humor, temveč nas dvigajo celo vedno bolj in bolj. Saj zato smo šli v bistvu na pot. Mi hočemo biti na jugoslovanskem gledališkem polju pionirji na hrvaških in srbskih tleh, kjer hočemo, da požene tudi naše slovensko umetniško seme svoj plenitni sad in raste tako skupno z hlahno hrvaško in srbsko umetniško floro.

Kaj nam govorijo te predstave? Umevanje našega jezika, ljubezen do naših šeg in navad, sprejemanje našega srčnega utripa je povsod tako popolno, da tekmo predstave pozabimo sami, da igramo v svojem jeziku srbohrvaškemu občinstvu in da pozabi ono, da mu igramo slovensko. Spremljanje dogodkov na odru je s strani občinstva do najmanjših odtenkov tako živo, da to ni več samo zanimanje za našo igro, temveč tudi čisto isto čustvovanje, manifestacije iste krvi in narodne duše! In to ne samo pri »Rošlinki«, ki s svojo folkloro (tipična slovenska kmetiška izba, naša nošnja, naša v srce segajoča narodna pesem, naši enostavni, a radostni plesi in ne naposled naša harmonika) vzbuja v občinstvu toliko zanimanja in navdušenja, da doživljamo na odprtem odru povsod gromovite aplavze; celo pri »Pohujanju«, ki je vsebinsko neprimerno težje razumljivo (nefigurativna simboličnost drame je za oder sploh nevarna stvar) ter po groteskosti tam izraženih naših slabosti bolj mračno nego vedro, valovi iz občinstva na oder in spet k njemu nazaj topel fluid.

Povsod torej tesen stik med odrom in občinstvom. A tu v solnčni Dalmaciji vendarle še nekaj več. Toliko je bolj oddaljena od nas nego so Vazadin, Zagreb in Karlovac, a vez med nami in Dalmatinci toliko tesnejša, kakor da smo v temnem objemu, tako da čutimo v svojih srcih odjek utripa dalmatinskih src. In to že celo v naprej, kajti že sprejemi so tu še toliko prisrčnejši, obiski toliko lepši. Srbija nas baje pričakuje z odprtimi rokami. Toda ali jih je mogoče še bolj razširiti ali je mogoče še tesnejši bratski objem?

Nekaj odjekov naše igre, ki naj izpričujejo naši ožji domovini, da jo predstavljamo našim bratom tako, da ste vi vsi, ki ste ostali v domači hiši in žalibog niste mogli z nami, da bi bili priča našega dela, lahko zadovoljni in srečni:

Pogovarjam se v Šibeniku z nekim gospodom in ta pravi: »Bilo je pri nas že marsikako gostovanje, a samo hudožestveniki in vi ste nam pokazali visoko umetnost. Pa še to. Pri nobeni gostujoči skupini še nismo videli takšne discipline, takega reda, kakoršen je pri vas. Vse se izvršuje brez nrove, z neko čudovito mirnostjo. Vsek ima svoj opravil in harmonija med posamezniki vaše skupine je vzorna. Mi vemo, kakšno visoko kulturo imate vi, Slovenci, in rečem vam, da bi bilo najlepše, če bi vso upravo Jugoslavije vzeli Slovenci v svoje roke.«

Tam smo bili po zadnji predstavi povabljeni. G. Ogrizek, ravnatelj »Putnika«, in njegov prijatelj, g. Matevžič, ravnatelj podružnice Ljubljanske kreditne banke, sta nas pozdravila v svojih govorih z besedami, ki so bile točen odjek ideje tega našega gostovanja. Bila sta Slovenca! A vstal je mlad študent, Dalmatincec, ki nam je v krasni dalmatinski, ki je polna jeklenih akcentov sredi miline jezika, odprl svoje jugoslovansko srce na

stečaj. Kakor pojejo najlepši zvonovi naših slovenskih cerkva, tako so zveneli njegovi pozdravi in kakor so naša polja zdaj mehka in otožna, kakor jih rosi dež, zdaj spet rajsko vrisajoča, ko jih obseva solnce, tako so bile sprva od solz rosne njegove besede, ko je bolesto kriknil: »Zašto ste došli! Zašto ste došli!« In tako nam je, ko si je zgovoril bolest iz srca, pod jasnim južnim nebom in vpricho blestečih zvezd, z ukajočim srcem zavriskal pozdravno besedo. — »Zašto ste došli!« Razumeli smo ga. Globoka rana očitka mu je zavežala v srcu: spoznal nas je in vest ga je zapekla, da se že preje ni briga za naš življenj, da nas že prej ni poznal. Strah mu je segel v srce, da nas mogoče ne bi bil nikdar spoznal, da nismo prišli mi in da nismo mi njemu in njegovim bratom z globokim čustvom in jasno besedo — odprli svojega srca.

Tudi ta mladenci je dokaz temu, da ima naša drama svojo umetniško potenco, kajti le predstava, ki je resnična umetnina, more seči tako globoko!

Odpravili smo se v Split. Tam smo imeli ob vsaki uri in v vsakem kraju kot spremljevalce pet prijateljev našega misijonskega romanja, ki so nam pomagali kjerkoli in kolikor so sploh mogli. Vsak njih bi zaslužil, da ga omenim na prvem mestu. Bili so to: g. Humbert Marjanovič, tajnik drž. arheološkega muzeja, ki nas je vodil v vseh praktičnih zadevah, g. Vinko Brajevič, ki je kot glavni urednik »Novog doba« dal v svojem listu skoraj polovico vse številke postora g. Čiri Čičinu Šajnu, dopisniku ministrskega sveta in uredniku dalmatinske revije »Korubla« (barka), da je napisal o nas članek pod naslovom »Naši hudožestveniki«, intervju z voditelja naše turnee, go. Juvanovo in g. prof. Šestom ter zelo obširno razpravo o takšnih gostovanjih v splošnem s posebnim ozirom na našo pot po Jugoslaviji, naš rojak dr. Lavš in visoki plavalasi dalmatinski visokošolec g. Galzinja, ki študira v Ljubljani ter obvlada slovensko tako popolno, da sem v svoje iznenađenje šele pozneje izvedel, da je Dalmatincec.

Obe predstavi je posetil ban, g. dr. Tartaglia, ki je zelo obžaloval, da smo prišli ob tem vročem letnem času, kar je le prenaraven vzrok ne premnogostevilnega obiska. V pogovoru z njim smo ga spoznali kot navdušenega in velikega Jugoslavana. Njegovo ime slovi po vsej Dalmaciji kot ime nad vse zaslužnega velmoža. Bil je svoj čas v Splitu tudi uvaževan kot gledališki kritik.

Tudi v Splitu smo našli takoj kontakt z občinstvom in uspeli sodeč po navdušenih spontanah aplavzih občinstva in po govoricah, ki so se takoj po prvi predstavi razširile po mestu ter glede na kritiko, ki nas je nazvala »Naši hudožestveniki« odlično.

Na Hvaru, kjer smo imeli projektirano samo eno predstavo »Rošlinko«, se je val odobravanja tako visoko dvignil, da se nam je zdelo, da se bo pogladil na oder, nas objel in potegnil v občinstvo. In resnično: težko so nas pustili nadaljevati svojo pot. Želeli so, da damo na vsak način še eno predstavo, kar nam pa žalibog ni bilo mogoče, ker imamo pot točno začrtano in se je moramo strogo držati.

V Makarski nam je sprva vera v dober potek naše turnee spet nekoliko opešala. Nismo poznali lokalnih razmer in smo bili razočarani, ko smo stopili z ladje in nismo videli na poti v hotel niti enega naših plakatov. Pripravili smo se zvečer na občuten finančni udarec, a glej, dvorana je bila zelo dobro zasledena. Igrali smo, kakor v vsakem kraju, prvi dan »Rošlinko«. Ko smo izgovorili prve besede, je začelo občinstvo že pošumevati. To je tisti nerazložljivi šum, ki naznanja rojstvo fluida, ki nam pove, da se jemo na rodovitno tla. Čudili smo se. Ekspozicija »Rošlinko« je nekoliko dolgozvezna in je z njo težko vzbuditi v občinstvu zanimanje. A šumenje je rastle, prvi smeh, drugi in končno občinstvo čisto z nami, tako da je že ob koncu prvega dejanja završelo po dvorani tako močno odobravanje, kakor smo ga sicer vajeni šele po drugem. Lahko si mislite, kako smo nato zagrabili in kakšen triumf smo doživeli, ko je po mnogih aplavzih med dejanjem končno padel zastor. In po predstavi so nam vsi, ki smo jih sprasovali o vtisu predstave, rekli, da je občinstvo navdušeno. — Bilo je pri predstavi tudi vse polno tujcev, Čehov, Nemcev in tudi nekaj slovenskih gostov, in ko smo se naslednjega dne slučajno šetali za večjo nemško družbo, smo slišali njih pogovor o naši predstavi. »To je prvovrsten (erstklassig) ensemble!« so ponavljali kar naprej. Da smo tudi v karakterizaciji in podajanju kmetiškega miljeja prepričali, dokazuje njihovo mnenje, ki smo ga povzeli iz njihovega pogovora, da smo najbrže

»izrazit ensemble za kmetiške igre«. — Obisk drugega dne nas je še bolj utrdil v prepričanju, da smo nad vse uspeli. To je bilo pravcato romanje v dvorano, ki leži čisto izven kraja. Nismo mogli začeti, dokler dotok občinstva ni ponehal, tako da smo začeli namesto ob pol devetih šele četrta na deset. Skrbelo nas je, kako bo to občinstvo, ki je šlo tudi mnogo gori imenovanih tujcev, sprejelo »Pohujanje«. A našli smo spet umevanje naše besede pri domačinih in pazno in spoštljivo zasledovanje našega igranja pri onih kopalških gostih, ki ne razumejo našega jezika. Prvo dejanje je zelo zabavalo. Drugo dejanje je občinstvo pri dvigu zastorja radi pester slike sprejelo z vzhitimi »Ah!« in ga spremljalo v prvem delu z po-božno pazljivostjo, v drugem pa z umevaločim smehom. Ob koncu spet spontano ploskanje, koncem koncev pa gromovit aplavz, glasni vzkliki odobravanja in rožel.

Pišem na ladji, na kateri plovemo iz Makarske v Dubrovnik. Morje mirno, vreme solčno in hladno nas prijeten vzhoden vetrič. Vozili se bomo polnih dvanajst ur. A kdo, ki vidi prvič dalmatinsko obalo, kakor večina nas vseh, bi se naveličal te vožnje! Niti ponoči nisem spal, temveč z ležalnega stola le gledal, gledal!

O nadalnjem naše umetniške, odisejade še poročam.

*
FILOZOFIJA, najnovejša dela našega najizvirnejšega filozofa Franceta Vebe, ki nam v čisto poljudnem jeziku z nenavadno jasnostjo in prozornostjo podaja nauk o človeku in njegovi edinstvenosti stališču v stvarstvu, je zbudilo po pravici veliko pozornost. Pisatelj nas po razmolitvanju človekove narave popelje do Boga in nam odtoči zopet odkriva čudovito zakonitost vsega stvarstva, dostojanstvo človeka in pomen družbe. Kdor ima količikaj zanimanja za višje in duhovne stvari, bo knjižico prečital z zanimanjem in haskom, ker je navedena velikega idealizma in bo pripomogla k naši moralni in kulturni obnovi. Knjigo je izdala Jugoslovanska knjižarna in stane 48 Din broš., 60 Din pa vezana.

Razpis stavbnih del

Pokojninski zavod za nameščence v Ljubljani razpisuje oddajo

težakih, zidarskih in železobetonskih del

za gradnjo novega stavbenega kompleksa na oglu Dunajske in Gajeve ulice v Ljubljani.

Vsi potrebni podatki, načrti in proračun se dobijo od 30. t. m. dalje med uradnimi urami od 8 do 13 pri ravnateljstvu zavoda, Gledališka ulica 8/III proti povračilu stroškov 150 Din.

Zapečateni in pravilno opremljene ponudbe je vložiti pri Pokojninskem zavodu do sobote 12. julija t. l. ob 12. poludne.

Ljubljana, dne 26. junija 1930.

Pokojninski zavod za nameščence v Ljubljani.

IVAN PETRIČ, nadučitelj v p., naznanja v svojem imenu in v imenu hčera IDE, VERE, BERTE in zetov BOLHAR-JA in CERTNIK-A prežalostno vest, da je nad vse ljubljena soproga, mati in tašča, gospa

Ida Petrič roj. pl. Chinny

dne 25. junija ob 10 zvečer, previdena s svetimi zakramenti, v 60. letu, Bogu vdano umrla.

Pogreb nepozabne pokojnice bo v soboto 28. junija ob 4 popoldne iz mrtvašnice Splošne bolnice v Ljubljani k Sv. Križu.

Ljubljana, Celje, Maribor, dne 26. junija 1930.

Rumeni gusarji

(Sodobna zgodba.)

»Brez dvoma!« odvrne Kitajec veselo. Vrv sem imel okoli vratu, nategovale so jo krepke roke in prav majhnega truda je bilo treba, pa bi mi bila za vedno zaprla sapo. Še enkrat se vama zahvalim! Ker pa je nevihta ponehala in bi rad šel po svojem opravku dalje, bi vaju prosil, da me nekoliko pospremita, seveda le, ako vama ni nadležno.

Kaj šel? reče Mihael. »S svojim časom lahko svobodno razpolagava; prišla sva semkaj samo za vetja iskat pred viharjem in prav vesel sem, da sva prišla.

Skupaj so zapustili poslopje ter se obrnili v vzhodno smer. Trudom so se pomikali preko močvirnatih tal. Fanta sta se pazljivo ozirala na vse strani, da bi zasledila kak znak za begunci, pa pokrajina je bila ravna in odprta in bi se sovražnik komaj kje mogel postaviti na prežo; Kitajec pa je hodil navidez popolnoma brezskrbno.

Ko so prehodili kako dobro miljo, se rešenece ustavi na križišču dveh stez. Pokaže na stezo, ki je peljala na desno in jima pove, da je to njuna smer; stopata naj kar naravnost naprej, pa bosta prišla do potoka.

»Ali zdaj upate, da ste varni?« vpraša Mihael.

Kitajec pa se nasmehne in pravi: »Ptič se ne ujame dvakrat v isto zanko. Še enkrat se vama ponizno zahvalim za vajino milostno ljubeznivost, da me počastita s svojimi imeni? Res sem samo neznanatna oseba in morda ne bo nikoli v moji moči, da

vama vajino uslugo primerno povrnem. Ne moremo pa vedeti, kaj vse še lahko prinese bodočnost, vsekakor pa za vedno ostanem vajin ponižni sluga.

Fanta mu povesta svoji imeni, on pa se nasmehne, se jima še globoko pokloni ter odide svojo pot.

4. Prvi spopad.

Kakor vsi kitajski kuharji je tudi Eh Sang znal dobro pripraviti jed, in obenem migati z jezikom. Ko sta namreč fanta slačila premočeno obleko, jima je hitel praviti, kako je ponesrečenec izginil in je zgodbo razpredal brez potrebe na dolgo in široko.

Pustil je namreč možaka, tako je pripovedoval, za nekaj minut v čolnu samega ter stopil na breg, da poprosi kmeta Lo Finga sveže vode. Med tem pa je človek izginil. To je pa zelo čudno, je končal Eh Sang, saj je bil tepec vendar ranjen; še bolj čudno pa, da ni iz čolna nič izginilo.

Ali ni zato izginil, ker ste ga pitali s tepecem, kaj? vpraša Mihael smeje. »No pa je vsaj to dobro, da nimamo zanj nobene odgovornosti več.

Toliko da sta se preoblekla pa se priziblje dol po nasipu Lo Fing; smehljal se mu razliva okoli ustnika velike pipe, ko ju vpraša, kakšen sport sta prav za prav ugajala.

»Ni bilo tako slabo,« odvrne Mihael. »Dež pa bi nama bil stvar skoraj pokvaril. Toda, mimogrede rečeno, gospod Fing, ali vam je kaj znanega o čudni razpadajoči stavbi tamkajle na polju, kake tri milje oddal?«

Pokaže torej v smeri proti pagodi. Kitajec mu pojasni, da je to bil v davnih dneh tempel. Širile so se tudi govorice o nekem umoru, ki se je izvršil na

tistem kraju in o duhovih, ki strašijo po poslopju, ker so ga pustili, da razpada.

»To popoldne pa so bili duhovi iz precej čvrste mesa in kosti!« pravi Mihael in mu pove čudni prizor, ki sta nanj naletela.

Lo Fingu izgine smehljal z lica, na njegovo mesto pa stopi velika skrb.

»Kaj pa vam je?« vpraša Mihael. »Ali morla katerega teh treh možakarjev poznate?«

»Ne! Toda vajina novica je jako slaba. Bojim se, da bodo zopet nastopili nemiri. Dolgo vrsto let je vladal mir in red. Zadnji guverner je bil strog mož in je znal roparje, ki so navadno strašili po teh potokih, držati v strahu. Toda njega ni več in zato so se tudi razmere spremenile. Odkar je bila revolucija, nihče več ne spoštuje ne postave ne reda in roparji zopet začenejo svoje vražje početje. Hudo se bojim, da bom moral svojo kmetijo zapustiti.«

»Mislite torej, da so bili možje, ki smo jih videli, roparji?«

Kdo ve? Morda so in zato se za vaju bojim. Postavila sta se med nje in njihovo žrtve; to je jasno. S tem sta si pa nakopala njihovo sovraštvo. Brez dvoma imajo zaveznike; morda so vaju zalezovali prav do sem. Spoštovanima gospodoma, ki ju v svoji neznatnosti jako visoko čislam, bi torej želel dati pameten nasvet, da se nemudoma vrnete v Makao!«

»Iskrena vam hvala za svarilo! Upoštevala ga bova, kolikor se bo le dalo,« reče Mihael resno.

Kmet je še nekaj časa postal in govoril, pa njegovo prisiljeno vedenje je kazalo, da je zelo nemiren; kmalu se je poslovil.

Ljudsko knjižnica iz založništva Jugoslov. knjižnice v Ljubljani 29. zvezek: Savinšek, IZPOD GOLICE. 30 Din. vez. 42 Din. zvezek: Stenkljenc, NA POLJU SLAVE. 28 Din. vez. 40 Din. zvezek: Conao Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World). Roman iz slikami. 24 Din. vez. 32 Din. zvezek: Reimnichi, ZAGORSKI ZVONOVI. Slaviti, NA SINAJ. 30 Din. vez. 42 Din. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK. 28 Din. vez. 40 Din.

MALI OGLASI

Vaša drobna vrstica 1-50 Din ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši oglas 3 Din. Oglasi nad deset vrstic se računajo višje. Za odgovor znamko! Na vprašanja brez znamke ne odgovorjamo!

Službe iščejo

Krojaški vajenec
se sprejme takoj pri F. Može, Cesta v Rožno dolino št. 12.

Služkinja

zmožna samostojnega gospodinjstva, pridna, poštena, varčna, dobi stalno službo takoj. Starost 25-30 let. — Naslov v upravi pod št. 7259.

Gospodična

vajena kavarne, želi priti v kavarno kot natakarica za 1. julij ali po dogovoru. Sprejme tudi kakšno drugo boljše mesto k otrokom ali drugam. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 7256.

Učitelj

z večletno prakso, abs. gymn. ped., išče mesto vzgojitelja za časa počitnic. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 7289.

Dekle

z znanjem slovenščine, malo srbohrvaščine in perfektno nemščine, ter izvežbana v strojepisu in deloma v stenografiji — išče službo. — Naslov v upravi pod št. 7280.

Kontorist

vešč slovenščine, srbohrvaščine, nemščine, italijanščine in francoščine, išče službo kjerkoli. Ponudbe pod šifro »Vesten« št. 7278 na upravo.

Službodobe**Strojnika**

ozir. pomočnika k Diesellovim motorjem sprejme čimprej »Jugoslovanska tiskarna« v Ljubljani. Pisane ponudbe na vodstvo tiskarne.

Učenca

s primerno šolsko izobrazbo sprejme na 3letno učno dobo. Hrana in stanovanje v hiši. A. Sušnik, železnina, Ljubljana.

Učenec

s predpisano šolsko izobrazbo se sprejme v manufakturi, trgovini v Ljubljani. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 7284.

Pouk**Šoferska šola**

1. oblast. konc., Camernik, Ljubljana, Dunajska c. 36 (Jugoavto). — Tel. 2236. Pouk in praktične vožnje

Stanovanja**Stanovanje**

trisočno, s kopalnico in pritliklinami, v centru mesta, se odda z avgustom. Ponudbe z navedbo najemnine pod: »Prijeten dom« na upravo.

Solnčna soba

za 2 osebi, v bližini glavnega kolodvora, se odda takoj. Ozira se le na boljše, mirne osebe. Naslov v upravi pod 7290.

Letoviščarjem

nudi se neodane prostore z dobro oskrbo: Brezalkoholna gostilna na Cegelskih pri Trzinu.

Dijaki**Dijake**

kršč. staršev v svo oskrbo, pod strogo nadzorstvo, sprejemem. Sever, Florjanska ulica 9/L.

AVINAC**'AVINAC' ozdravi pijančevanja!**

Izdelek berlinskega lekarnarja Francka, je edino sredstvo, ki pa je zdravju neškodljivo; z njim morete odvaditi pijance, ne da bi sami kaj vedeli zato. Polno zahvalnic ozdravljenih. Cena 220 Din. Razpošilja generalni zastopnik za Jugoslavijo: N. Popović — Beograd, Kolarčeva 7

Vnajem**Dobro gostilno**

na Gorenjskem oddam takoj za več let samski osebi ali zakoncem brez otrok, ki položijo kavicjo. Naslov v upravi pod št. 7258.

Išče se za takoj lokal oziroma prostor v Ljubljani, primeren za trafiko. Ponudbe na oglasni oddenek »Slovenca« pod šifro »Trafika« št. 7286.

Posestva**Kupim grad**

v dobrem ali primernem stanju, ako se da popraviti. Lahko brez zemlje ali pa nekoliko. V poštev samo nizke cene! Ponudbe pod »Grad« na upravo št. 7257.

Enonadstropna hiša

velika, ki ima lepa stanovanja, zračne prostore za event. trgovino, lep vrt, dvorišče, kleti — v centru Slov. Bistrice, in sicer na najprometnejši cesti, prikladno za večje podjetje, se prodaja. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 7214.

Malo posestvo

se da v najem za 200 dinarjev mesečno, ali se prodaja za 31.000 dinarjev. Lepa hiša, hlev, kozolec, sadje, nekaj zemlje, pol ure nad Laškim. Vprašati: Varga, pek, Trbovlje, ali: Dr. Roš, Laško, do 5. julija.

Enodružinsko hišo

novi, prodaja Jernej Lampret, Dolgi most, Vič pri Ljubljani.

Natečaj!

Duševna bolnica v Topovici pri Nišu — išče

kuharico ali kuharja

Mesečna plača 2000 Din, stanovanje in hrana zastoj. Reflektanti naj pošljejo svoje prošnje najkasneje do 15. julija t. l. — Prošnji je treba priložiti: 1. krstni list, 2. potrdilo, da je naš državljan, 3. občinsko potrdilo o narodnosti, 4. potrdilo o strokovni kvalifikaciji, 5. potrdilo o politično moralnem vedenju; in ako je možno, potrdilo, da je zadostil vojaški obveznosti. — Iz pisarne Bolnice za duševne bolezni v Topovici pri Nišu, št. 2871 od 16. junija 1930.

Izmed sodobnih književnih izdaj so

dr. Ivan Pregljevi izbrani spisi!

priznana tako po vsebini kakor po opremi na prvem mestu.

Vsak zvezek stane broširan Din 45 — elegantno vezan Din 60.—

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

Glasba**Orgle, harmonije**

piščale in ventilatorje za org. izdeluje po nizki ceni An' on Dornič, izdelovatelj — gel, ovljica.

Piano

prodam. Naslov pri »Slovenca« pod št. 7287.

Kupimo**Sesalko**

najraje centrifugalno, ki mora biti v dobrem stanju in imeti kapaciteto od cca. 100—140 l vode na minuto, takoj kupimo. Ponudbe poslati na upravo »Slovenca« št. 7295.

Diesel ali Glühkopf - motor

14 do 24 PS — iščemo.

Braća Mirković, Pag, Dalmacija.

Prodamo**Železno peč**

prodam za 100 dinarjev. Naslov pri »Slovenca« pod št. 7288.

Hrastova spalnica

kompletna, nova, svetlo politirana, naprodaj za 4000 Din. Naslov v upravi pod št. 7281.

Osebni auto

Chevrolet (odprt, Type 1928), vožen 14 tisoč km in tovorni auto Chevrolet, Type 1928, 34.000 km, 1½ tone, oba v popolnoma brezhibnem stanju, ugodno prodaja Nastran, mlin, Radomlje.

Drva, odpadki

od žag se dobijo v vsaki količini pri tvrdki Ivan Šiška, tovarna parket v Metelkovi ul. 4. Tel. 2244

Puhasto perje

kilogram po 38 Din razpošiljam po povzetju najmanj 5 kg. — Potem čisto belo gosje kg po 130 Din in čisti puh kg po 250 D. L. Brozović, Zagreb, Ilica 82. Kemič, čistilnica perja

Za stavbe

vsakovrsten suh tesan in žagan les. ladijska tla ceno oddaja Fran Suštar, Dolenski cesta. Telefon 2424

Srnjaka in srnjico

letošnja, udomačena — prodam. Naslov v upravi pod št. 7197.

Tesan les

popolnoma suh, za takojšnjo uporabo pri stavbah, ima stalno v zalogi »Ilija«, družba z o. z., Dunajska cesta 46, telefon 28—20.

Obrt

Krušno moko in rženo moko vedno svežo, kupite zelo ugodno pri A. VOLK, LJUBLJANA Realjeva cesta 24.

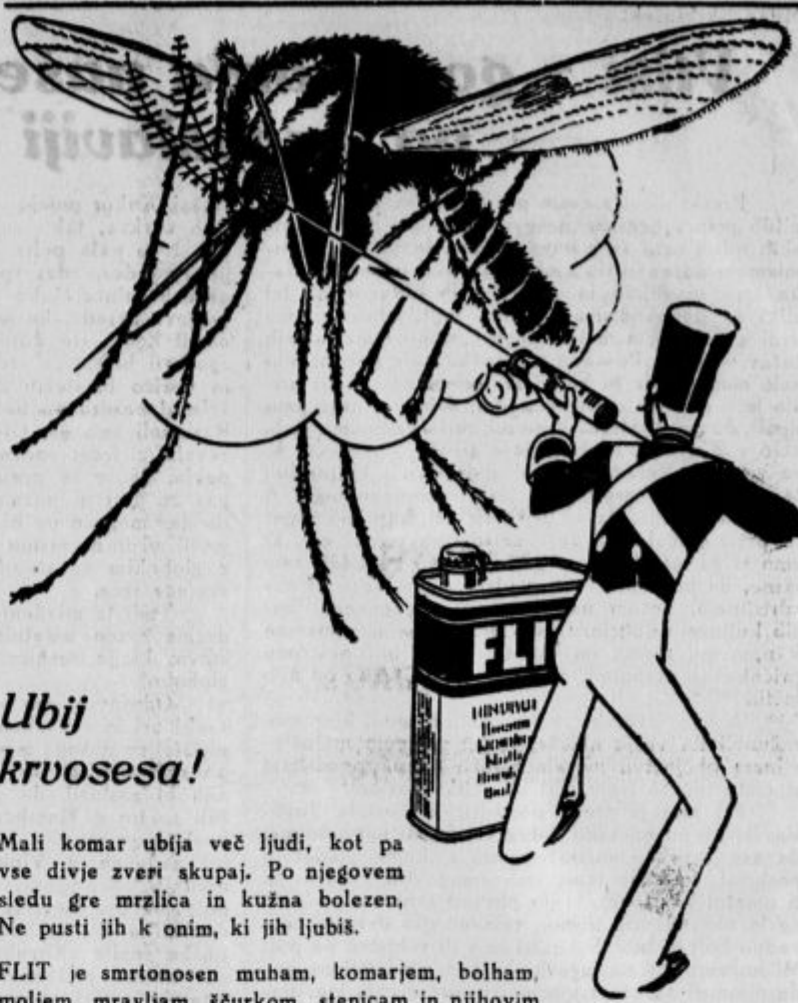
100 kg

koruze Din 148 »šrot« Din 158

prodaja proti gotovini J. BAHOVEC SV. JAKOBA NABREŽJE LJUBLJANA

Inserati

v »Slovenca« imajo največji uspeh.

Ubij krvosesa!

Mali komar ubija več ljudi, kot pa vse divje zveri skupaj. Po njegovem sledu gre mrzlica in kužna bolezen, Ne pusti jih k onim, ki jih ljubijo.

FLIT je smrtonosen muham, komarjem, bolham, moljem, mravljam, ščurkom, stenicom in njihovim jajcem. Tebi ne škodi. Ne pusti madežev.

Ne zamenjaj FLIT-a z drugimi različnimi sredstvi. Pazi na vojaka na rumeni konvi s črnim robom.

FLIT

naglo usmrti.

RAZPIS

I.

Nižja šola Intendantske akademije bo sprejela letos do 80 gojencev. Pouk se bo začel 1. oktobra 1930 in bo trajal (3) tri leta.

II.

Kandidati, ki žele biti sprejeti, morajo spoľnjevati sledeče pogoje: 1. Da so državljani Kraljevine Jugoslavije. 2. Da so popolnoma zdravi in sposobni za vojno službo; da so zdravega porekla in, da niso dedno obremenjeni v zdravstvenem pogledu, kar se bo ugotovilo pri zdravniškem pregledu sprejemne komisije v glavni vojni bolnišnici v Beogradu. 3. Da niso mlajši od 16, niti starejši od 20 let. Za osnovo računanja let starosti se jemlje celo koledarsko leto, v katerem se mladenič javlja za sprejem. 4. Da so v šolskem letu, v katerem se objavlja razpis za sprejem gojencev v nižjo šolo Intendantske akademije, kot redni učenci dovršili najmanj 6 razredov državne gimnazije ali državne realke z najmanj dobrim letnim uspehom in da so najmanj dobrega (3) vedenja, kar se bo ugotovilo s spričevalom dotične državne gimnazije, odnosno realke. 5. Da položijo sprejemni izpit vsi razen onih, ki so kot redni učenci državne gimnazije (realke) položili v tem šolskem letu, v katerem se objavlja razpis za sprejem gojencev v nižjo šolo Intendantske akademije višji tečajni izpit (izpit zrelosti). 6. Da imajo odobrenje od roditeljev ali starih staršev potrjeno od pristojne oblasti, da morejo vstopiti v nižjo šolo Intendantske akademije. 7. Da dajo pismeno izjavo, da pristajajo na vse pogoje in posledice predpisane z uredbo, tudi v kolikor bi posamezne uredbe pozneje po potrebi bile izpremenjene. 8. Da se v svoji prošnji obvežejo, da bodo po končani šoli služili v vojski najmanj 6 let.

III.

Konkurenti, ki so izpolnili gornje pogoje in žele stopiti v nižjo šolo Intendantske akademije, se morajo prijaviti s svojoročno pisano prošnjo upravniku Intendantske akademije do zaključno 31. avgusta 1930. Prošnje, ki bodo dospele pozneje, se ne bodo jemale v poštev.

IV.

Program polaganja sprejemnega izpita morejo videti konkurenti pri vseh komandah vojnih okrožij, drž. gimnazijah (realnih) in srez. načelstvih. V Beogradu, dne 20. junija 1930.

Št. 2250. Iz uprave Intendantske akademije.

Zahvala

Za mnoge izraze sočutja, ki smo jih prejeli ob priliki izgube našega dragega soproga, očeta, brata, strica in svaka, gospoda

IVANA BRUSA

rudn. nadzornika v pokoju

se s tem najsrčneje zahvaljujemo. Posebno hvalo smo dolžni g. dr. A. Ramsaku, zdravniku v Črni, ter častitim sestram za izredno požrtvovalnost in postrežbo v bolezni, častitim gg. duhovnikom za tolažbo v boleznih in častno spremstvo pri pogrebu. Zahvaljujemo se tudi g. ravn. Flaschbergerju za vse izkazane usluge, dalje Premogovniku Prevalje, The Central European Mines Ltd. Mežica, uradnikom premogovnika, društvu rudarskih nameščencev, kat. prosv. društvu za krasne vence in pevskega društvu za ganljive žalostinke. — Nadalje smo dolžni zahvalo vsem, ki so draga pokojnika spremili v tako obilnem številu na njegovi zadnji poti ali nam na katerikoli način pomagali in svetovali. Ker se nam je nemogoče vsakemu posebej zahvaliti, izrekamo vsem: Bog plačaj!

V Prevaljah, dne 25. junija 1930.

Žalujoči ostali.

Nenadoma je umrl gospod

Franc Klinar

uradnik Kranjske industrijske družbe in spediter

Pogreb bo v soboto ob pol 6 zvečer.

Jesenice, dne 26. junija 1930.

Žalujoči ostali:

Soproga Elize Klinar, Irma in Alda, hčerki, oče in stari oče.

V globoki žalosti naznanja ALOJZ KRAJC v svojem, v imenu svoje žene ZORKE, svojih otrok LEE, MATIJE, TONETA in NIKOTA ter svojega zeta ing. arch. JANKA OMAHNA vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretužno vest, da je naša nadvse ljubljena hčerka, odnosno sestra in svakinja

Vanda

danes boguvdano umrla.

Pogreb naše ljube Vande bo v petek dne 27. junija 1930 ob 5 popoldne iz hiše žalosti na farno pokopališče v Grahovem, kjer se položi v rodbinsko grobnico.

Sveta maša zadušnica se bo brala v domači farni cerkvi.

Vsi, ki ste jo poznali in radi imeli, jo ohranite v lepem spominu!

Grahovo pri Cerknici, dne 25. junija 1930.

Brez posebnega obvestila.